

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

00:16:31

*Voorzitter* : Goedenavond beste mensen, collega's. Fijn u weer te zien na deze zomervakantie. Ik hoop dat u een hele fijne zomer heeft gehad. Vanavond staat op het programma de beeldvormende vergadering. Dat betekent dat u er van alles van mag vinden, maar dat het vanavond niet ter zake doet. We proberen vanavond alle informatie die wenselijk is, op te halen. Ik heb begrepen dat onze gemeentesecretaris deze week voor het laatst in ons midden is. Dus ik wil hem hartelijk danken en een blijk van waardering geven vanuit deze raad met een klopje op de tafel. Dank u wel. Als eerste raadsvoorstel, met het doel het beschikbaar stellen van het budget en doel van het circulair ambachtscentrum.

00:17:21

*Voorzitter* : Na een korte schorsing spreken we over het nieuw sociaal beleid over de periode 2025-2028, met de titel Mensen maken de Samenleving. Allebei dus beeldvormend. Kunnen wij de agenda op deze manier vaststellen? Bent u daarmee akkoord? Ja? Dank u wel. Dan beginnen we met het raadsvoorstel budget beschikbaar stellen realisatie circulair ambachtscentrum. De oordeelsvormende vergadering heeft het presidium op 5 juni - het is al even geleden - verzocht om dit raadsvoorstel eerst beeldvormend te behandelen. Vandaar dat dit onderwerp vandaag op de agenda staat. Ik constateer dat er ten opzichte van de oordeelsvormende vergadering van 5 juni voor deze beeldvormende vergadering twee extra bijlagen zijn toegevoegd. Dank daarvoor aan het college.

00:18:11

*Voorzitter* : De raad wordt in het voorstel gevraagd om een bedrag van 120 duizend euro beschikbaar te stellen voor het realiseren van een circulair ambachtscentrum. Dit geld wordt dan onttrokken uit de bestemmingsreserve duurzaamheidsprojecten. Aangezien de verantwoordelijk portefeuillehouder op 5 juni een inleidend woord tot de vergadering heeft gericht, stel ik voor dat we meteen starten met de onderlinge bespreking en eventuele vragen. De heer Lap wil ik graag van harte uitnodigen, met ambtelijke ondersteuning. Hij treedt op vanavond als waarnemend portefeuillehouder. Dan bent u aan het woord. Wie mag ik als eerste het woord geven? De heer Hoogezand.

00:19:11

*De heer Hoogezand*: Voorzitter, goed dat we dit onderwerp weer hervatten. Het is natuurlijk een beeldvormende vergadering. Eén van de zaken die we voor de zomer ook echt nadrukkelijk vroegen aan het college, was ook conform de motie SMART. Die is onder andere door de VVD en de Partij van de Arbeid, maar ook door deze raad gesteund en aangenomen. Wat levert dit nou op? Dus hoeveel kilo's die anders in het afval zouden belanden, worden hergebruikt? Dus meer: welke doelen bereiken we met het investeren van die 120 duizend euro? Deze vraag blijft voor de VVD ook nog steeds openstaan, als we dit stuk lezen. Daarom ook de vraag aan de wethouder wat het concreet oplevert aan kilo's, die anders in de afvalbak waren beland? Dank u, voorzitter.

00:20:08

*Voorzitter* : Dank u wel. Wie mag ik verder het woord geven? Mijnheer De Groot.

00:20:12

*De heer De Groot*: Dank u wel, voorzitter. Ik had eigenlijk alleen een vraag over dat

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

team ARCA. En dan de trainees van de NVRD. Wat was de rol van beide in het tot stand komen van deze stukken? Hebben ze elkaar aangevuld, of was de NVRD er om advies te geven? Hoe was die samenwerking, wat waren de rollen van deze twee zaken?

00:20:37

*Voorzitter* : Dank u wel. Mevrouw Wever.

00:20:46

*Mevrouw Wever*: Dank u wel. Wij hebben eigenlijk heel weinig vragen. Want wij hebben gevraagd in de vorige ronde om inzicht in de structurele kosten. Die structurele kosten zijn nu duidelijk door het toevoegen van de bijlage. We hebben ook gezien dat er een Nationaal Programma Circulaire Economie is, waarin het lijkt of een circulair ambachtscentrum voor elke gemeente een must is. Dus onze enige vraag zou zijn of dat inderdaad klopt. Hoeveel gemeentes hebben al een circulair ambachtscentrum en lopen wij daarin niet achterop? Dat is ons enige vraag.

00:21:28

*Voorzitter* : Dank u wel. Mijnheer Raterink.

00:21:31

*De heer Raterink*: Dank, voorzitter. Wij willen graag zien dat geborgd wordt dat de bestaande kringloop niet ondergesneeuwd wordt. Dat die wordt meegenomen en volledig participeert in dit gebeuren. Want we hebben natuurlijk een paar goede kringloopwinkels. Zij hebben ook een rol en een functie en kunnen elkaar aanvullen en versterken. Daar vragen we wel aandacht voor.

00:21:57

*Voorzitter* : Dank u wel. De heer Idzinga.

00:22:02

*De heer Idzinga*: Dank u wel, voorzitter. Ik heb eigenlijk één vraag. We hebben die Drontense principes, Mensen maken de Samenleving en we hebben in het coalitieakkoord staan dat de inwoners het vertrekpunt zijn van ons handelen. [onhoorbaar tot 00:22:35]. Mijn vraag is waarom dit voorstel aanbodgericht is in plaats van vraaggericht?

00:22:47

*Voorzitter* : Dank u wel. Wie nog meer? Mevrouw Jonker.

00:22:53

*Mevrouw Jonker*: Dank u wel. Wij hebben op zich geen vragen meer. Nadat we de bijlagen hebben gelezen, was dat voor ons voldoende. Dank u wel.

00:23:01

*Voorzitter* : De heer Van der Ploeg.

00:23:03

*De heer Van der Ploeg*: Dank u wel. Ook niet heel veel vragen. Alleen, wat we ons wel afvroegen, is of er rekening is gehouden met de risico's. Op het moment dat de vrijwilligers, de scholen, of het repair café niet van de grond komt, of er onvoldoende vrijwilligers ter beschikking zijn, wat gebeurt er dan? Gaat het dan van de container rechtstreeks naar de stort, of zijn nog andere opties? Daar ben ik even benieuwd naar.

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

00:23:27

*Voorzitter* : Dank u wel. Verder nog iemand voor deze eerste ronde? Niet? Dan geef ik het woord graag aan de wethouder en de ambtelijke ondersteuning.

00:23:37

*De heer Lap*: Ik denk dat er een heleboel mooie, goede vragen zijn gesteld. Volgens mij zijn ze voor het grootste deel al beantwoord in de stukken die we hebben nagestuurd. Maar ze zijn volgens mij inhoudelijk van aard. Dus als de voorzitter mij toestaat, dan laat ik de ambtelijke ondersteuning de vragen beantwoorden.

00:24:00

*Ambtelijke ondersteuning*: Dank u wel. Met naam is William Bottenberg, adviseur bedrijfsvoering binnen afval en reiniging. Ik ben betrokken bij het tot stand komen van deze stukken voor het circulair ambachtscentrum en de plannen die wij daarmee hebben. Ik zal even beginnen bij de eerste vraag of er SMART-doelstellingen zijn met betrekking tot afvalstromen. Die zijn niet zo concreet. Dat heeft eigenlijk te maken met de functie van het circulair ambachtscentrum. Dit is in eerste instantie niet om de afvalstromen met grote hoeveelheid te verminderen. De doelstelling van het circulair ambachtscentrum is primair om bewustwording te creëren, dat we willen naar een duurzame samenleving waarin grondstoffen hergebruikt gaan worden. Daarmee denken we in ieder geval dat er wel een reductie gaat optreden in het restafval, maar die zal niet enorm groot zijn.

00:25:01

*Voorzitter* : De heer Hoogezand.

00:25:06

*De heer Hoogezand*: Daar heb ik dan meteen twee vragen over. De eerste is, als u zegt dat het primair voor voorlichting is, waarom is dan een gebouwtje op de milieustraat de meest geëigende weg om mensen bewust te maken? Welke alternatieven zijn er gewogen? Ten tweede zie ik toch in het stuk zelf ook materiaalkosten staan. Ik heb ook even op de website van het circulair ambachtscentrum gekeken. Daar zie ik toch dat een van de grootste risico's die ze zien, is dat de projecten veel duurder uitvallen dan ze vooraf begroot zijn. U raamt toch voor 3000 euro aan materiaalkosten. Dus u heeft blijkbaar wel een beeld van wat er gaat gebeuren. Bijvoorbeeld het aantal h fietsen. Ik zoek daarmee vooral een beetje duidelijkheid over wat we voor die 120 duizend euro dan precies gaan verwerken.

00:25:51

*Ambtelijke ondersteuning*: Wat je merkt bij het circulair ambachtscentrum, is dat er heel veel behoefte is aan ruimtes om te faciliteren. Zodat daar mensen van kringloopwinkels, maar ook scholen, onderwijsinstellingen, vrijwilligers voor een repair café, dat zij ruimte zoeken om dit soort producten te gaan maken, hergebruiken faciliteren.

00:26:19

*De heer Raterink*: Voorzitter?

00:26:19

*Voorzitter* : De heer Raterink.

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

00:26:21

*De heer Raterink:* Zit er ook een inkomstenkant aan? Want ik kan me zo voorstellen, als je daar twintig afgetrapte fietsen hebt en je kunt er weer drie nieuwe van maken, dat je die dan niet zomaar beschikbaar stelt. Maar dat je die aanbiedt via Marktplaats, bijvoorbeeld. Zo kunnen er ook kastjes worden opgeknapt, of tafeltjes, of transistorradio's.

00:26:49

*Ambtelijke ondersteuning:* Nee, de doelstelling is niet om producten te gaan verkopen. Want dan heb je ook te maken met de Wet markt en overheid. We hebben bijvoorbeeld goede gesprekken met de school, om een leerlijn op te zetten voor het repareren van fietsen. Zo krijgen de leerlingen ervaring in het repareren van fietsen. En creëren we ook bewustwording dat je spullen kunt hergebruiken en dat je spullen kunt maken. Dat zo'n fiets uiteindelijk verkocht kan worden via een school of een fietswinkel is mooi meegenomen. Maar dat is niet de primaire doelstelling. Dat geldt ook voor hergebruik van hout. Bijvoorbeeld van oude meubels of planken, dat heel veel weggegooid wordt op onze milieustraat.

00:27:31

*Ambtelijke ondersteuning:* Daar kun je allerlei leuke dingen van maken door scholen, door vrijwilliger. Dat kun je weer beschikbaar stellen aan bijvoorbeeld de gemeente Dronten, door nestkastjes op te hangen. Niet met de bedoeling om die nestkastjes te verkopen, maar wel om ze weer beschikbaar te stellen. Dus het is niet de primaire doelstelling om te gaan concurreren met een kringloop, of een winkel of elders.

00:27:59

*Voorzitter :* Mevrouw Nobel.

00:28:00

*Mevrouw Nobel:* Dat soort fietsen, gaan die ook naar Burgers in de Knel en dat soort organisaties? Sorry, gaan fietsen en dergelijke ook naar Burgers in de Knel en dat soort organisaties? Is dat wat u zegt?

00:28:14

*Ambtelijke ondersteuning:* Ja, dat zou heel goed kunnen. We hebben gesprekken met fietswinkels en scholen om fietsen te kunnen repareren. Een van de mogelijkheden is om fietsen ook beschikbaar te stellen voor bepaalde doelgroepen, bijvoorbeeld mensen van de voedselbank. Of om ze tegen een lage prijs alsnog te verkopen.

00:28:37

*Voorzitter :* Dank u wel. Dan wil ik u vragen om de rest van de vragen te beantwoorden.

00:28:42

*Ambtelijke ondersteuning:* Een vraag over de rol van de NVRD. De NVRD is de Nederlandse Vereniging voor reiniging- en afvaldiensten. Zij zijn twee jaar geleden begonnen met een programma om trainees bij gemeentes of afvalverwerkers te positioneren. Door jonge, hoogopgeleide afgestudeerden kennis te laten maken met de afvalbranche, om verduurzaming en circulariteit een boost te geven. Wij als gemeente Dronten vonden dat een heel goed uitgangspunt en we hebben daarop ingeschreven. De eerste trainee heeft zich met name beziggehouden met de

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

opdracht om onderzoek te doen naar een circulair ambachtscentrum. Deze trainee is ook nauw betrokken geweest bij het opstellen van het plan van aanpak.

00:29:38

*Ambtelijke ondersteuning:* Hierna hebben we een tweede trainee gehad. Want het is een programma van drie trainees binnen twee jaar. De tweede trainee zou eigenlijk als doel hebben gehad om de uitvoering in gang te gaan zetten. Dus de bouw en de introductie van het traineeship verder uit te werken. De derde training zou eigenlijk de optimalisatie gaan verzorgen. We zitten nu in het traject dat het circulair ambachtscentrum nog niet akkoord is bevonden. Dus de tweede trainee heeft inmiddels helaas ook afscheid genomen van de gemeente Dronten, omdat zij een andere functie heeft gekregen. Maar dat was eigenlijk de bedoeling van het traineeship.

00:30:24

*Voorzitter :* Gaat u verder.

00:30:26

*Ambtelijke ondersteuning:* De derde vraag gaat over het aantal gemeentes die al een circulair ambachtscentrum hebben. Exacte aantallen heb ik niet, maar we zien eigenlijk in Nederland dat heel veel gemeentes inmiddels een circulair ambachtscentrum hebben, of bezig zijn om dat op te starten. Wat de ervaring is bij al die gemeentes - want we hebben inmiddels ook heel veel gemeentes bezocht - is dat er nog geen vaststaand programma is, hoe dat ingevuld moet worden. Iedere gemeente is eigenlijk aan het experimenteren. Wat werkt wel en wat werkt niet? Dat kun je top-down of bottom-up doen. Er zijn een aantal gemeentes die dat top-down. Zij investeren vele miljoenen in hele grote, complexe gebouwen om daar opleiding en training te geven. Wat eigenlijk heel moeizaam van de grond komt.

00:31:19

*Ambtelijke ondersteuning:* Wij hebben gekozen om dat bottom-up te doen. Dit door middel van een relatief lage investering. En door heel veel contact te leggen met de uitvoerende organisaties, zoals kringloopwinkels en scholen. Dus eigenlijk is iedere gemeente bezig om te experimenteren. Daar hopen wij heel erg van te leren. We hebben heel veel contact daarover met verschillende brancheorganisaties en met verschillende gemeentes.

00:31:48

*Ambtelijke ondersteuning:* De volgende vraag ging over bestaande kringloop, participeren in het circulair ambachtscentrum. Een van de eerste onderdelen die wij gedaan hebben of onderzocht hebben, is contact leggen met alle kringloopwinkels in de gemeente Dronten. Hoe staan zij hiertegenover, wat zijn hun plannen? Op dit moment hebben wij twee kringloopwinkels Dorcas en een RataPlan.

00:32:16

*De heer ...:* De POOK.

00:32:17

*Ambtelijke ondersteuning:* En de POOK. Die zijn volledig meegenomen in de plannen. Op dit moment hebben we vergevorderde gesprekken met Dorcas. RataPlan is toch een beetje afgehaakt op dit moment. Die heeft toch een wat meer commerciële inslag. Wij hebben als doel om een facilitator te zijn. Om de ruimtes ter

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

beschikking te stellen en een deel van de grondstoffen ter beschikking te stellen. Daar hebben we eigenlijk hele goede gesprekken over gehad met Dorcas. RataPlan was daar wat meer afwachtend in en POOK ook. Maar iedere kringloopwinkel is nauwgezet betrokken bij deze plannen. Eigenlijk al voordat ze uitgewerkt waren in de plannen zoals ze nu voorliggen.

00:33:14

*Voorzitter* : De heer Hoogezand.

00:33:16

*De heer Hoogezand*: Als ik daarop mag doorvragen? Is het zo dat er dan ook echt langjarige afspraken gemaakt worden met de verschillende partners? Dus of dat Dorcas is, of de scholen, dat we zeker weten dat ze ook voor de komende vijf of tien jaar gecommitteerd zijn aan dit project. Niet dat ze denken dat het toch te ver fietsen is, of op andere wijze logistiek niet in te passen. Dus dat we wel voor 120 duizend euro iets neerzetten, maar dat het voor de leegstand is.

00:33:45

*Ambtelijke ondersteuning*: We hebben in eerste instantie met iedereen gesprekken gehad. Vervolgens liggen er op dit moment een aantal intentieovereenkomsten met een kringloopwinkel en met de verschillende scholen. Daarin hebben we deze doelstellingen besproken en hebben zij zich gecommitteerd aan de plannen. De volgende stap is daar toch meer een overeenkomst voor de komende jaren mee af te spreken. Dus in eerste instantie liggen hier nu intentieovereenkomsten klaar ter ondertekening.

00:34:21

*De heer Van der Ploeg*: Voorzitter?

00:34:22

*Voorzitter* : Heeft u alle vragen beantwoord?

00:34:24

*De heer Van der Ploeg*: Voorzitter?

00:34:25

*Voorzitter* : De heer Van der Ploeg.

00:34:26

*De heer Van der Ploeg*: Mag ik toch een vraag stellen? Ik begrijp dus dat twee van de drie kringloopwinkels nu niet meedoen. Ik las ook in het stuk dat de materialen die eventueel weer mooi of bruikbaar gemaakt moeten worden, ook afgezet kunnen worden bij de kringloopwinkel. Stel je voor dat het een fantastisch succes wordt, wat ik van harte hoop, loop je dan ook risico op het moment dat één kringloopwinkel wel die intentieovereenkomst met ons heeft en de andere niet? Is daar iets voorzien? Hoe moet ik dat voor me zien?

00:35:02

*Ambtelijke ondersteuning*: Wij hopen eigenlijk dat het zo'n succes wordt met deze ene kringloopwinkel, dat de andere kringloopwinkel uiteindelijk ook gaat volgen in onze methodiek. Het maakt ons eigenlijk niet uit met welke kringloopwinkel wij deze afspraken maken. Het liefst zouden we zien dat we dat met alle kringloopwinkels hebben, maar uiteindelijk moeten we een start maken. Vandaar ook dat het een trial

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

and error is. Je moet uiteindelijk experimenteren en proberen. Daar was ons eerste gevoel met één kringloopwinkel het beste bij. Maar dat wil absoluut niet zeggen dat we de andere kringloopwinkels uitsluiten. Zo hebben dat ook gepresenteerd en daar zijn ze het ook allemaal mee eens. Zij zijn heel erg benieuwd hoe de ontwikkelingen gaan en ze haken graag daarop in. Ze willen graag meedoen. Maar goed, de ene kringloop was net iets concreter dan de ander.

00:35:46

*Voorzitter* : De heer Hoogezand.

00:35:54

*De heer Hoogezand*: Ik zat nog een beetje te kauwen op uw voorbeeld. Mijn vraag was wat u daar precies gaat verwerken en wat we daar krijgen. Toen kwam u met een voorbeeld van fietsen. Dat heeft, denk ik, voor de meeste mensen ook wel een soort concreetheid. Daar kun je niet tegen zijn. Maar dat brengt mij wel op: we zijn natuurlijk ook op andere plekken, waar al dit soort initiatieven zijn. Ik noem het AZC, dat heeft nog het landelijk nieuws gehaald. Maar ook de diaconie en Burgers in de Knel hebben volgens mij ook dit soort initiatieven. Dus bent u niet iets aan het optuigen - en dat is misschien mijn zorg die ik dan misschien volgende week ga uiten - maar bent u niet iets aan het optuigen wat al op heel veel plekken in onze gemeente met heel veel goede intenties en op een goede manier gebeurt?

00:36:34

*De heer Hoogezand*: Dat u nu denkt dat we nog een hoekje vrij hebben op het milieuterrein, daar kunnen we nog een keet neerzetten en mensen uitnodigen. Terwijl u eigenlijk daarmee ook het risico loopt, dat u al die goede initiatieven onderuithaalt. Ik besef dat het misschien een randje politieke vraag is. Mijn vraag is meer hoe u heeft gekeken naar de andere initiatieven, bijvoorbeeld rond fietsen?

00:36:54

*Voorzitter* : Die laatste vraag spreekt mij wel aan, mijnheer Hoogezand. Mevrouw Nobel, is dit een aanvullende vraag?

00:37:00

*Mevrouw Nobel*: Ik zou graag willen reageren op de heer Hoogezand, als dat mag? En daarbij aanknopen een vraag voor de wethouder.

00:37:06

*Voorzitter* : Heel goed.

00:37:07

*Mevrouw Nobel*: Ja, mag dat? Want ik zei net al inderdaad, die fietsen naar Burgers in de Knel. De heer Hoogezand verwijst er ook al naar. Ik zit net op de website kijken: "er gaat geld naar Burgers in de Knel, om te zorgen dat zij fietsen op kunnen knappen." Feitelijk hoeft dat geld daar niet meer heen, als er fietsen vrijkomen die opgeknapt zijn, zodat Burgers in de Knel die uit kan delen. Vraag aan de wethouder is of dat dan betekent dat er aan die kant minder geld naar zo'n Burgers in de Knel toe gaat? Want het gaat echt heel specifiek over zo'n fietsenplan.

00:37:40

*Voorzitter* : Dank u wel.

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

00:37:43

*Ambtelijke ondersteuning:* Zal ik de eerste vraag beantwoorden? Het is absoluut niet de bedoeling om te gaan concurreren met andere initiatieven met betrekking tot fietsen. Maar als je heel sec naar de fietsen kijkt, om het heel concreet te maken: op onze milieustraat komen wij regelmatig tegen, dat fietsen weggegooid worden door onze inwoners. Die verdwijnen in de oud ijzerbak of de pers. Die worden gewoon vernietigd en kapot gemaakt. Dus het eerste idee dat ontstond is dat we daar wat mee moeten. Daar kunnen we wat mee. Willen we die beschikbaar stellen aan de AZC of kringloopwinkels, of wat voor initiatief dan ook? Naar aanleiding van diverse gesprekken kwamen we tot de conclusie dat met name een school heel erg geïnteresseerd is in deze defecte, afgeschreven fietsen om deze te herstellen.

00:38:35

*Ambtelijke ondersteuning:* Met als doel een stukje educatie en een leerlijn die erachter zit, om de leerlingen bewust te maken van het hergebruik. En dat deze spullen gewoon weggegooid worden, wat heel erg zonde is. Dus het is absoluut niet de bedoeling om te concurreren met een AZC, of een kringwinkel. We zien ook bij RataPlan bijvoorbeeld, dat die ook een hele mooie ruimte heeft, waar fietsen worden hersteld. Maar zij zijn eigenlijk niet geïnteresseerd in de connectie met een school, die een leerlijn wil opstellen om de leerlingen bewust te maken. En die vraag kwam heel erg vanuit de school: kunnen jullie ons helpen daarin? We zoeken daarin ruimtes. Uit het idee kwam uiteindelijk voort, dat ze dat ook mooi kunnen combineren met een stukje educatie over duurzaamheid. Maar ook met een rondleiding op de milieustraat. Wat gebeurt daar eigenlijk? Wat zien we daar gebeuren?

00:39:30

*Voorzitter :* Mevrouw Jonker, aanvullende vraag?

00:39:32

*Mevrouw Jonker:* Ja, even een aanvullende vraag. Ik neem aan dat het fietsenverhaal gewoon een voorbeeld is? Want in de stukken staan ook allerlei andere gebruiksartikelen waar sprake van is. Ik zie een knik. Oké, dank u wel.

00:39:47

*De heer Van der Ploeg:* Sorry, daarop aanvullend ook dan nog een vraag. Is de school, de leerlijn, alleen bedoeld voor die fietsen, of is die ook breder inzetbaar? Gaan zij ook de schemerlampen, de nachtkastje en dat soort zaken opnemen in die leerlijn?

00:40:01

*Ambtelijke ondersteuning:* Ja, zeker. We zien dat er binnen de school verschillende leerlijnen zijn. Zo zijn we ook in contact met het technasium. Zij zijn zeer geïnteresseerd om daar met techniek iets in te doen. We zijn ook in contact met de houtafdeling. Zij zijn zeer geïnteresseerd of zij meubilair kunnen krijgen, of zij planken kunnen krijgen om dingen te maken. Dus het is ook een sneeuwbal effect. En het mooie wat we zagen is dat we op een gegeven moment contact hadden met de ene docent van een school. Vervolgens hebben we contact met een andere docent van een school. En vervolgens hebben die docenten ook contact met elkaar. Vervolgens zijn wij ook in contact met de leerling- of opleidingscoördinator. Dus ook binnen de school ontstaat een proces, waarin men in overleg met elkaar gaat om hier gebruik van te willen maken. Want die behoefte is er.

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

00:40:51

*Voorzitter* : Dan de wethouder nog even.

00:40:53

*De heer Lap:* Voorzitter, dank u wel. PvdA had een over Burgers in de Knel, of zij nu dan gekort worden. U moet zich voorstellen, met dit voorliggend stuk heeft dit college voor ogen om de doelstellingen die wij hebben vastgesteld in ons beleidsplan - en die de heer Bottenberg ook al noemde - dat is primair onze doelstelling. Gedragsverandering, educatie en ook een sociaal component. Uiteindelijk gaan we ervan uit dat het ook een positief effect heeft op het milieu. Als u het stuk heeft gelezen, heeft u ook gezien dat we deze periode willen gebruiken als pilot. We hebben aannames. Er zijn allerlei clubs die willen meedenken en willen meekijken.

00:41:33

*De heer Lap:* En we willen dus ook deze periode gebruiken om juist te kijken wat dan het vliegwieleffect hiervan is. En dat vliegwieleffect kan bijvoorbeeld ook heel positief zijn voor de Burgers in de Knel. Hoe dat gaat uitpakken kunnen wij nu natuurlijk nog niet zeggen. Maar uiteindelijk is het de bedoeling dat het in brede mate onze samenleving ten goede komt. En uiteindelijk ook onze milieudoelstelling. Want als beleidsmakers zijn wij daar natuurlijk met elkaar verantwoordelijk voor.

00:41:58

*Voorzitter* : Dank u wel, wethouder. Dan voor de beantwoording van de rest van de vragen de heer Bottenberg nog even het woord.

00:42:06

*Ambtelijke ondersteuning:* Als ik het goed heb, was de volgende vraag over aanbodgericht in plaats van vraaggericht. Het is een combinatie van twee factoren. Wat we zien, is dat er heel veel aanbod is op de milieustraat waarin niet alleen wij, maar ook de kringloopwinkels en de scholen potentie zien. Maar het is ook wel vraaggericht. Vanuit de school ontstaat de vraag om opleiding en lesmateriaal te ontwikkelen over duurzaamheid, waarin ze de combinatie met de milieustraat zoeken. Maar we zien bijvoorbeeld ook wel dat we binnen de gemeente Dronten geen repair café meer hebben.

00:42:39

*Ambtelijke ondersteuning:* De vrijwilligers zijn gestopt. Daar lopen op dit moment contacten mee, omdat zij ook ruimte zoeken en daarin iets willen betekenen. Daar hebben wij op dit moment ook goede hoop op, dat we dit in de toekomst ook een plekje kunnen geven. Elektrische apparatuur kan dan weer gemaakt worden in de gemeente Dronten. Dus het is een combinatie van vraag en aanbod. We zien dat er behoefte is bij scholen en bij de kringloopwinkels om hier iets in te doen. Want uiteindelijk hebben de kringloopwinkels natuurlijk ook circulaire doelstellingen.

00:43:20

*Voorzitter* : Dan is de eerste termijn aan vragen als het goed is beantwoord. Even een check bij u? Ja? Wie mag ik nog het woord geven voor een tweede ronde? U mag ook vragen aan elkaar stellen, voor het geval u het vergeten bent in het zomerreces. U mag ook vragen aan elkaar stellen. Mevrouw Van der Harst.

00:43:40

*Mevrouw Van der Harst:* Dank u wel, voorzitter. Zo net werd genoemd dat er met

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

verschillende brancheorganisaties contact is. Ik was even benieuwd of jullie ook met de BKN contact hebben? Want zij die volgen cac's die in ontwikkeling zijn en wat hun lessons learned tot nu toe zijn.

00:44:04

*Ambtelijke ondersteuning:* Nee, daar hebben we op dit moment geen contact mee. We hebben wel contact met heel veel andere brancheorganisaties, zoals de NVRD. We hebben contact met de gemeente Lelystad, we hebben contact met Almere. We zitten in diverse kennisgroepen. Dus we communiceren heel veel met beleidsmakers op dit moment. Maar onze belangrijkste bron is nu toch de NVRD en de afvalbranche, waar we heel veel contact mee hebben.

00:44:34

*Voorzitter :* Mevrouw Van der Harst.

00:44:35

*Mevrouw Van der Harst:* Lijkt het u niet verstandig om bij een brancheorganisatie, die juist de contactpersoon is voor die cac's in wording, eens op te halen wat daar nog aan kennis en kunde zit?

00:44:46

*Ambtelijke ondersteuning:* Ja, absoluut. We hebben natuurlijk wel heel veel contact met de brancheorganisatie van Rijkswaterstaat over het circulair ambachtscentrum. Je ziet dat er op dit moment heel veel initiatieven ontstaan in Nederland, van dit soort brancheorganisaties. Dus ja, we zijn heel benieuwd naar alle input die wij kunnen krijgen. Maar het is ook experimenteel, het is trial and error. We hebben natuurlijk heel veel gesprekken, daar gaat heel veel tijd in zitten. Er komt heel veel informatie op ons af. Per gemeente, per regio, per provincie verschillen de uitgangspunten. Het is ook een beetje experimenteren en leren van elkaar.

00:45:28

*Voorzitter :* Dank u wel. Wie anders nog een vraag? De heer De Groot.

00:45:36

*De heer De Groot:* Dank u wel, voorzitter. Die trainee die elders was gaan werken, was dat een direct gevolg van dat dit een bespreekstuk was gemaakt? Nog een vraag is of voor die tweede en derde fase dan een andere trainee komt, of zijn die er al?

00:45:59

*Voorzitter :* Ik hoor van de wethouder dat het uitvoeringsvragen zijn. Maar goed, dat mag de wethouder zelf ook misschien nog even kort toelichten.

00:46:13

*De heer Lap:* We nemen u wel eens mee met de personele bezetting. U kent de uitdaging daarin, ook hier in dit geval. De heer Bottenberg heeft aangegeven dat die trainee weg is gaan, dat is spijtig. Er wordt natuurlijk hard aan gewerkt om dit uiteindelijk tot een realisatie te brengen. Maar volgens mij is dat niet de informatie die per se hier op tafel hoeft te liggen.

00:46:36

*Voorzitter :* Iemand anders nog? De heer Hoogezand.

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

00:46:39

*De heer Hoogezand:* Voorzitter, dan toch. Want het stond ook in de stukken over de subsidie voor degene die komt. Ik snap het punt van de wethouder. We hoeven natuurlijk niet naast hem te zitten. Ik vind overigens dat het argument dat het uitvoering is, hier af en toe wel erg makkelijk op tafel gegooid wordt om dingen weg te slaan. In dit geval denk ik dat u misschien toch wel een puntje heeft. Maar ik zou in dit geval nog willen vragen: u geeft aan in het stuk dat er mogelijk in 2025 een nieuwe subsidie beschikbaar komt. Hangt dit hele verhaal op de beschikbaarheid van die subsidie? Dat voor de scherpste.

00:47:08

*De heer Hoogezand:* De tweede vraag is met welk gesprek u bijvoorbeeld met de onderwijsinstellingen aan de slag bent gegaan? Heeft u daar gevraagd wat we kunnen doen voor meer bewustzijn? Of: we willen hier een circulair ambachtscentrum op de milieustraat maken, wilt u daarin meedenken? Want er zijn misschien ook mogelijkheden om juist iets te doen op die schoollocaties en bij de verschillende kringloopwinkels, om juist daar gericht aan de slag te gaan.

00:47:38

*Voorzitter :* Dank u wel. De heer Bottenberg.

00:47:43

*Ambtelijke ondersteuning:* De subsidie die wij hebben gekregen vanuit Rijkswaterstaat was bedoeld en is gebruikt om mee te doen aan een traineeship voor de opdracht van het circulair ambachtscentrum. Dat was eigenlijk de primaire doelstelling. Mochten we die subsidie niet hebben gekregen, dan hadden we daar een apart verzoek voor ingediend, om geld daarvoor beschikbaar te stellen.

00:48:16

*Voorzitter :* Mevrouw Wever, een aanvullende vraag?

00:48:21

*Mevrouw Wever:* Ja, wel een andere, voorzitter.

00:48:23

*Voorzitter :* Dan wachten we even met uw vraag. Dan willen we dit even afronden. Zijn beide vragen beantwoord, mijnheer Hoogezand?

00:48:35

*De heer Hoogezand:* Sorry, nee. Vooral de vraag of het plan, het structurele deel, valt of staat met de subsidie. Het is goed toegelicht dat het is ingezet voor de vorige keer, maar is het ook noodzakelijk voor het vervolgtraject? De tweede vraag was inderdaad over dat gesprek met de verschillende kringloopwinkels en de scholen. Bent u daarnaartoe gegaan met: wij willen dit neerzetten, wilt u meedoen? Of: we hebben een vraagstuk over voorlichting, wat zou daarvoor kunnen helpen?

00:49:02

*Ambtelijke ondersteuning:* Absoluut het laatste. Het is nooit onze primaire doelstelling geweest om hier een gebouw te creëren op de milieustraat. In gesprekken met de kringloopwinkels en scholen, merkten we dat er heel veel behoefte is aan een ruimte binnen de gemeente Dronten om dit te kunnen faciliteren. Bijna iedere organisatie kwam gelijk met het idee: waarom doen we dit niet bij de milieustraat, waar alle

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

goederenstroom binnenkomt? En waar we het kunnen combineren met educatie en lessen.

00:49:41

*Ambtelijke ondersteuning:* Nog even de derde vraag over de subsidie. We hebben er in de begroting geen rekening mee gehouden dat we afhankelijk zijn van subsidie voor een volgende trainee. Voor de oorspronkelijke subsidie hebben we ook een behoorlijk plan van aanpak moeten indienen bij Rijkswaterstaat, met onze ideeën en gedachtes hierover. Mochten wij een volgende keer eventueel subsidie krijgen, dan gaat dat uiteindelijk af van een aantal bedragen die in het voorstel staan.

00:50:19

*Voorzitter :* De heer Hoogezand.

00:50:20

*De heer Hoogezand:* Hoe bedoelt u? Kunt u iets verder toelichten waar dat vanaf gaat? En klopt het dat er ook cofinanciering zat bij de vorige trainees?

00:50:27

*Ambtelijke ondersteuning:* Ja.

00:50:27

*De heer Hoogezand:* Oké, dus dat zou dan ook nog aanvullend erbij moeten komen, als we weer een trainee nemen?

00:50:32

*Ambtelijke ondersteuning:* Ja, in principe wel. Maar dat is ook afhankelijk van wat de opdracht wordt voor de trainee. Want de opdracht van de trainee, de doelstelling van het traineeship was om mensen kennis te laten maken met de afvalbranche en duurzaamheid. Wij hebben de trainee ingezet voor het opstellen van een plan van aanpak voor het circulair ambachtscentrum. Dus het kan best zijn dat, op het moment dat wij weer meedoen aan het traineeship, dat de opdracht niet gericht is op het circulair ambachtscentrum, maar op een andere opdracht. Daar zijn op dit moment nog geen concrete plannen voor.

00:51:15

*Voorzitter :* Dank u wel. Ik kom zo bij u, mevrouw Wever. Eerst de heer Van Amerongen, die stak ook zijn hand op.

00:51:20

*De heer Van Amerongen:* Volgens mij spreken we hier ook met de wethouder financiën, dus ik heb nog even een financiële vraag over de structurele exploitatiekosten. Die zijn 22 duizend euro. Daarvoor wordt aangegeven dat ze in de begroting afvalreiniging meegenomen worden. Die begroting heeft een nauwe relatie met de afvalstoffenheffing, denk ik. Dan kunt u zich de vraag wel voorstellen. In hoeverre heeft dit, zij het in geringe mate, nog effect op de hoogte van de afvalstoffenheffing?

00:51:57

*De heer Lap:* Zoals u uiteraard scherp in bent en ook kunt lezen, zeggen we dat we deze structurele kosten gewoon in de reguliere begroting pakken. Daarmee verwachten wij dus voor nu geen effect op de afvalstoffenheffing. Alleen, ook dat is

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

een pilot van vijf jaar. Wellicht wordt het een groot succes en willen we daar met elkaar andere stappen in zetten. Maar voor nu verwachten wij dat niet.

00:52:24

*De heer Van Amerongen:* Dus als ik het goed begrijp, voorzitter, heeft het in ieder geval geen effect voor de afvalstoffenheffing over 2025?

00:52:30

*De heer Lap:* Correct.

00:52:33

*Voorzitter :* Mevrouw Weaver.

00:52:35

*Mevrouw Weaver:* Dank u wel, voorzitter. Iets heel anders. Ik proef de nieuwsgierigheid bij ons allemaal. Ik houd me ook heel erg in. Wij denken aan een rondleiding. Als het een beetje staat en als de pilot loopt, zouden we dan als raad een werkbezoek kunnen brengen, om eens te kijken hoe alles gaat? Dan kunnen we alle vragen over uitvoering en alle dingen die we eigenlijk graag willen weten, gewoon eens even proeven. Is dat een mogelijkheid?

00:53:05

*Voorzitter :* Wethouder?

00:53:06

*De heer Lap:* Dat zou volgens mij iets unieks zijn. Dan gaan we beeldvorming achteraf doen. Maar volgens mij bent u als raad volledig in staat om uw eigen agenda te plaatsen. Ik kan me voorstellen dat er een hele trotse wethouder en een afdeling is, die jullie heel graag rondleidt.

00:53:23

*Voorzitter :* Dank u wel. Wie mag ik het nog meer het woord geven voor een aanvullende vraag? Ik zie de heer Raterink zeggen dat we er maar mee moeten stoppen, maar er zijn gelukkig ook nog andere raadsleden. Iemand anders nog vragen in het kader van deze beeldvorming? Is er voldoende beeldvorming ten aanzien van dit onderwerp? Kan het onderwerp doorgeleid worden naar volgende week, de oordeelsvormende vergadering? Ja, kan het uw instemming verdragen? Dank u wel. Dan schorsen we even kort, vijf minuten, voor een wisseling. Dan kom ik zo weer bij terug.

01:00:28

*Voorzitter :* Beste mensen, nogmaals goedenavond. Ik hef de schorsing van de vergadering op. Ik ga verder met het volgende agendapunt, het raadsvoorstel strategisch beleidskader Mensen maken de Samenleving 2025-2028. Speciaal woord van welkom uiteindelijk aan de wethouder en de ambtelijke ondersteuning, Heleen Rijnkels en Karel van Erp, van harte welkom. Het huidige beleid van het sociaal domein loopt tot en met 2024. Daarom ontvangt de raad het raadsvoorstel dat gericht is op nieuw te ontwikkelen beleid. In het raadsvoorstel wordt de raad gevraagd om de samenleving als uitgangspunt te nemen bij de doorontwikkeling van het sociaal domein.

01:01:10

*Voorzitter :* En om die doorontwikkeling te laten plaatsvinden binnen de drie

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

maatschappelijke opgaven: bestaanszekerheid versterken, kansengelijkheid vergroten en gezond samenleven versterken. Het raadsvoorstel bevat ook nog enkele voorstellen gericht op de sturing en de uitvoeringsprogramma's. Ik heb u net even de gasten geïntroduceerd. Zij gaan zo een korte introductie geven. Ik wil u vragen om alle vragen die er zijn, daarna te stellen. Dus niet tijdens de presentatie, maar daarna. Dan geef ik nu graag het woord aan de portefeuillehouder, de heer Duvekot.

01:01:50

*De heer Duvekot:* Dank u wel, voorzitter. Er is een concrete vraag gesteld vanuit het presidium. Daar zal ik zo Heleen ook het woord voor geven. Maar ik vind het ook mooi om even de mogelijkheid te hebben om hier te vertellen wat we van plan zijn met het strategisch beleid. Mensen maken de samenleving. Maar de afgelopen jaren leek het wel alsof de regels en protocollen de samenleving maakten. Ik ben zelf nu twee jaar wethouder van sociaal domein. Dat gaf mij de kans om te zien hoe alle radars in elkaar haken. Een kind in de problemen heeft wellicht te maken met armoede en stress thuis, een ouder die ziek is, of haar baan is verloren, of chronische ziekte.

01:02:29

*De heer Duvekot:* Zo hangen alle thema's die wij vaak als aparte onderdelen behandelen, met elkaar samen. Jeugdhulp, Wmo, arbeidsmarkt, armoede, maatschappelijke zorg, om er maar een paar te noemen. Ik kwam de afgelopen jaren steeds meer tot de overtuiging dat we ook op een andere manier ernaar moeten kijken. De inwoners van Dronten verdienen dat. Zij verdienen dat we hen niet zien als een dossier of als een probleem dat haakt aan een beleidsterrein. Maar dat we ze zien als volledig mens, met vaak een complex verhaal en een unieke vraag of behoefte. Dat vraagt ook echt wat van ons als gemeente. Namelijk dat we luisteren en dat we ruimte geven aan de samenleving, om met oplossingen te komen. Aan uitvoerders, aan specialisten, maar vooral ook aan de omgeving.

01:03:15

*De heer Duvekot:* Met het nieuwe strategisch beleidskader geven we die ruimte. Wat is nou het belangrijkste verschil? Wat gaan we nou echt anders doen? We gaan veel meer dan voorheen letten op het effect van ons beleid. En daarbij houden we brede welvaart in het oog. Een begrip waar ik tot voor kort niet zo heel veel mee had. Het is vrij abstract en wat betekent dat nu eigenlijk? Toch is het waardevol, want het betekent dat we kijken naar de complete inwoner en het hele vraagstuk. Niet meer de financiën vormen de drijfveer, maar de maatschappelijke effecten. Hoe bevorderen we het welbevinden en het geluk van onze inwoners en wat is daar dan voor nodig? Dus kijk niet alleen maar naar die bijstandsaanvraag, of naar dat kind dat problemen heeft op school, maar kijk breder. Wat speelt er in de familie? Wat zijn de geldzorgen? Zijn er gezondheidsproblemen?

01:04:05

*De heer Duvekot:* Soms kan het zo simpel zijn. Een beter geïsoleerd huis zorgt voor een betere nachtrust en dat zorgt weer voor betere schoolresultaten. We focussen dus op het hele verhaal. Vervolgens gaan we veel gericht kijken naar het effect. We willen resultaten van beleid en uitvoering terugzien in de samenleving. Voor maatschappelijke effecten die we willen zien, formuleren we doelen en indicatoren en

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

die gaan we monitoren. Zien we dan daadwerkelijk ook een daling van het percentage gezinnen met problematische schulden, het aantal schoolverlaters of 65-plussers in eenzaamheid? Dan zitten we op de goede weg. Mensen maken de samenleving, en dus maken we het sociaal beleid ook met de samenleving.

01:04:45

*De heer Duvekot:* Aan de hand van dit beleidskader gaan we aan de slag met uitvoeringsprogramma's. Dat doen we samen met betrokken deskundigen, met uitvoerders en met inwoners. Met heel veel vrijheid voor eigen initiatieven en oplossingen. Als we willen dat het beleid effectief is, dan moet het ook adaptief zijn. We moeten ons aanpassen aan de omstandigheden en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals we dat ook hebben laten zien tijdens de pandemie, of de oorlog in Oekraïne en de gevolgen die dat ook in onze gemeente had. Door de energietoeslag bijvoorbeeld ook, kregen we een groep in beeld die het moeilijk had en die we nog niet eerder hadden gezien. Maar het hoeft natuurlijk niet zo'n extreme gebeurtenis te zijn.

01:05:22

*De heer Duvekot:* We moeten ook met elkaar kunnen concluderen dat iets gewoon niet lekker loopt, of dat het anders uitwerkt dan we bedacht hadden. En dat we er dan ook niet aan vast hoeven te houden. Nu willen we vaak aan het eind repareren, maar laten we dat dan eerder doen. Laten we vaker toegeven dat je ook iets gewoon niet zo goed weet. Het beleidskader en de uitvoeringsplannen zijn wat mij betreft dus levende stukken. Deze nieuwe manier van werken is best spannend. We houden immers van kaders. Gelijke monniken, gelijke kappen. Regels en protocollen betekenen ook vaak veiligheid.

01:05:54

*De heer Duvekot:* Het vraagt dus lef. En het vraagt nog iets meer van ons als college en van u als raad. Namelijk, geduld. En ik weet dat dit lastig is, want we willen zo snel mogelijk resultaten zien. Maar als we op deze manier gaan werken, is er niet van de ene op de andere dag verandering. Het zal dus niet onmiddellijk meetbaar of voelbaar zijn. En gelooft u mij, voor mij persoonlijk is dat ook lastig. Ik ging als activistische wereldverbeteraar de politiek in en ik moest ervaren dat de werkelijkheid vaak stroperig en bureaucratisch is. En dat verandering langzaam gaat. Dat we een aantal molochs hebben gecreëerd, die moeizaam in beweging te brengen zijn. Maar het mooie is, dat als we het op een andere manier doen, het wel meetbaar en voelbaar zal worden. Dan zullen we meer ruimte en vrijheid ervaren. Dan zullen we uiteindelijk gaan zien, dat meer inwoners werk hebben en een stabiel inkomen. Meer kinderen goed onderwijs krijgen, of meer ouderen zich gelukkig en gezond voelen.

01:06:51

*De heer Duvekot:* Dat betekent dat we ons samen moeten durven overgeven aan iets nieuws. We gaan niet iets afleveren met een strik eromheen. En ik vraag u daarom ruimte, vrijheid en vertrouwen in de samenleving. Ik rond bijna af, voorzitter. Beleid met de samenleving als vertrekpunt past onze gemeente. Dronten heeft van oudsher een dorpsmentaliteit. We helpen elkaar, dat zit in onze genen. Maar onze grote stadsproblemen sijpelen hier ook door. Dat vraagt om sociale cohesie. Normaal doen met elkaar, naar elkaar luisteren en niet gelijk problematiseren. Dat, als je aan de bar bij de vereniging of het buurtcentrum hoort dat het bij een gezin niet zo lekker

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

loopt, je daar samen gewoon wat aan gaat doen. Die mentaliteit is er ook echt nog steeds. Want de landelijke trend beweegt al decennia lang richting meer individualisme.

01:07:40

*De heer Duvekot:* En wij vragen nu juist om minder individualisme. Terwijl wij ook vaak mede oorzaak zijn van de trend, door juist meer in te kopen, te standaardiseren en het loket weg te bezuinigen. Dus daar hebben we als gemeente echt een hele grote stap te maken en dienen we het goede voorbeeld te geven. Want een arm om je heen koop je niet in, maar dat lost misschien wel het meeste op. Tot slot, ik geloof dat we het kunnen. Het waren oude pioniers die hier kwamen wonen op gemaakt gebied. Of ik dat mag zeggen, weet ik niet, maar we zijn er vaak ook wel heel trots op. En ik vraag me wel eens af óf en waarom dat pionieren nou gestopt is. Het hoort bij ons DNA, dus laten we die pioniersgeest nu weer aanspreken. We hoeven niet mee te doen met die gevestigde orde aan de overkant van het water. We zijn gewend om het anders te doen.

01:08:26

*De heer Duvekot:* We kunnen lef tonen, om zo samen met de inwoners te bouwen aan een gelukkige samenleving, waarin iedereen de kans krijgt om mee te doen en bij te dragen. Dan zou ik voor de inhoudelijke vraag hoe wij de gegevens verwerkt hebben, Heleen graag het woord willen geven.

01:08:43

*Ambtelijke ondersteuning:* Dank je wel. Wij zijn inderdaad gevraagd om nog toe te lichten hoe we de input uit de bijeenkomsten in mei en juni hebben verwerkt in het strategisch beleidskader. Dus daar geef ik heel graag wat nadere toelichting op. Om te beginnen is het natuurlijk belangrijk om te benoemen dat het niet een boodschappenlijstje was, wat wij hebben opgehaald en wat wij nu keurig in de schappen hebben gezet. Het gaat natuurlijk vooral om de ambtelijke voorzet die wij hebben gedaan. En die ook samen te bespreken met maatschappelijke partners, met u als raad, met de adviesraad sociaal domein. Dit om ook tot een rijker verhaal te komen, met meer verdieping en aanvulling. Dus het is niet een kwestie van: dit zijn precies de puntjes en op bladzijde 20 of 30 kunt u ze terugvinden.

01:09:42

*Ambtelijke ondersteuning:* Wat in ieder geval opvalt, of ik weet niet of het opvalt, maar als je naar de rode draad kijkt, zie je dat er best veel overeenkomsten zitten in wat de maatschappelijke partners, maar ook wat u als raadsleden en de adviesraad heeft gezegd. U heeft allemaal meegedacht over de drie grote opgaven. Bestaanszekerheid, kansengelijkheid en gezond samenleven worden ook herkend als drie centrale opgaven waaraan we gaan werken. Dus daar is geen enkele discussie over. Ook het idee waar het dan over moet gaan, daar zit best wel veel overlap in. Het sluit ook heel goed aan bij de ambtelijke voorbereiding die wij gedaan hebben. De voorzet die we geleverd hebben, is ook heel goed opgepakt en verder verdiept. Er zijn inhoudelijke aanvullingen gedaan. Ik zal daar zo nog even wat meer over zeggen.

01:10:50

*Ambtelijke ondersteuning:* Maar er is ook aandacht gevraagd voor hoe we dat effectgericht sturen doen. Want dat is best een ingewikkeld begrip. Iedereen begint

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

daar eigenlijk wel over, hoe gaan we dat nu goed in de vingers krijgen? Dus dat is een belangrijk punt wat we veel terug hebben gezien. Wat misschien wat accentverschillen zijn, tussen bijvoorbeeld wat de maatschappelijke partners hebben aangedragen en waar u met elkaar over gesproken hebt, is dat de maatschappelijke partners misschien nog net iets meer aandacht hebben gevraagd voor de initiatieven uit de samenleving. Hoe zorgen we nou dat we inwoners ook ruimte geven om met hun zaken te komen? En ze niet alleen als een gebruiker te zien van hulp en ondersteuning, maar vooral ook als een medehelper, leverancier, producent, noem het maar op.

01:11:49

*Ambtelijke ondersteuning:* En dat we in de bijeenkomst met u vooral ook veel gesproken hebben over hoe we de hulp en de ondersteuning kunnen vernieuwen, zonder dat we onze kwetsbare inwoners daarmee tekort doen. Dus dat spanningsveld. We snappen allemaal dat we het op een andere manier willen organiseren. Maar we moeten ook reëel zijn. Er zijn ook inwoners die echt structureel, of langere tijd dat steuntje in de rug nodig hebben. Dus dat zijn misschien wat accentverschillen. Ik zal de thema's die de maatschappelijke partners hebben ingebracht nog even wat nader toelichten. U bent ook geïnformeerd hierover, hier is informatie ook over gedeeld. Maar ik denk dat het goed is, om het hier nog eens even kort samen te vatten.

01:12:45

*Ambtelijke ondersteuning:* Veel aandacht vanuit de maatschappelijke partners voor preventie en kansengelijkheid. Ook heel praktisch, dingen als thuiszitters, dat zou toch niet moeten kunnen. Als het op school bijvoorbeeld niet goed gaat, kijk dan ook naar de thuissituatie. Want misschien speelt daar wel iets dat zoveel stress geeft, waardoor het op school niet goed gaat. Dan is het misschien helemaal niet het probleem van het kind, dus kijk dan ook breder. Aandacht is gevraagd voor het thema eenzaamheid. Dat is ook gewoon een ingewikkeld probleem. Wat ik net al even noemde: de kracht van de samenleving. Dus vooral ook hoe wij als maatschappelijke partners daaraan kunnen bijdragen. Daar willen we heel graag wat mee. Mensen moeten niet alleen iets komen halen. We willen ook graag dat ze iets komen brengen.

01:13:45

*Ambtelijke ondersteuning:* Wijkgericht werken is daar dan heel belangrijk. Ben ook zichtbaar als partner, als gemeente, als inwoner in je buurt, in je wijk. En dan als laatste inhoudelijke thema ook nog extra benadrukt: schulden, schuldenproblematiek. Met name dan ook kijken naar wat preventieve mogelijkheden zijn om schuldsituaties te voorkomen. Daar ook breder naar kijken dan we misschien tot nu toe gedaan hebben. Wat ik daarnet al zei, de maatschappelijke partners kwamen met effectgericht sturen. Dat het best lastig is om die effecten te meten. Dat is een proces van lange adem. Daar moeten we ook investeren in een goede nulmeting. En ook echt een pleidooi om deze koers dan ook voor langere tijd proberen vol te houden. Niet twee jaar of drie jaar, en dan hoppen we weer over naar iets anders.

01:14:51

*Ambtelijke ondersteuning:* Accepteer ook met elkaar, dat we hier een hele weg in te gaan hebben. De samenleving verandert voortdurend. Beleid is op een gegeven

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

moment gestold op papier. Laten we ook met elkaar de flexibiliteit vinden, dat we die veranderingen die wij als maatschappelijke partners letterlijk zien gebeuren, ook kwijt kunnen in onze uitvoering en dat het niet een te statisch geheel is. Dus dat zijn dingen die ik heel graag even met u deel, over de input die de maatschappelijke partners hebben meegegeven.

01:15:29

*Ambtelijke ondersteuning:* Wat u zelf heeft ingebracht, dat weet u natuurlijk. Maar het is denk ik toch wel fijn om even de rode draad weer te pakken. Ook het wijkgericht werken. Dan met name ook met wijkteams, met teams die laagdrempelige toegang kunnen bieden tot hulp en ondersteuning. Dus ook weer die zichtbaarheid. Er is ook specifiek genoemd of het geen goed idee zou zijn, om een onderzoek te doen naar een pilot met een basisinkomen? Dus het nadenken over hoe we de bestaanszekerheid van inwoners ook echt goed kunnen stimuleren. Zou dat dan niet een idee zijn? Als het gaat over kansengelijkheid start dat bij de geboorte. Dus loop niet achter de feiten aan. Daar zit ook weer dat idee van preventie achter. Ruimtes voor ontmoeting. Kijk ook eens wat breder naar wat de mogelijkheden zijn van vrijwillige inzet, dan we misschien tot nu toe gedaan hebben.

01:16:39

*Ambtelijke ondersteuning:* En wat ook een interessante was: zoek ook de verbinding tussen de beleidsterreinen. Want het is dan weliswaar het beleid sociaal domein, maar eigenlijk zijn we dan alweer te veel in een koker aan het denken. Ook al hebben we de opgave breed geformuleerd, er zijn natuurlijk ook heel veel verbindingen met het fysieke domein. En als het gaat over duurzaamheid, als het gaat over verkeer en vervoer, over veiligheid. Dus laten we vooral ook met elkaar kijken waar die verbinding naar die andere domeinen ligt. Ook u heeft aandacht gevraagd voor effectgericht sturen. Hoe zorgen we ervoor dat we die doelen en effecten zodanig concreet krijgen, dat we er ook op kunnen sturen. En dat we als raad ook daar voldoende onze rol in kunnen pakken. Dat was de terugkoppeling vanuit de raad.

01:17:42

*Ambtelijke ondersteuning:* De adviesraad sociaal domein is natuurlijk bij alle gesprekken op de een of andere manier betrokken geweest. We hebben met hen ook apart gesproken. Zij hebben ook hun reactie gegeven, die is ook met u gedeeld. Nog een paar punten daaruit: aandacht voor goede verhouding tussen vrijwillige inzet en professionele inzet. Goed dat je die slag naar de samenleving maakt, maar kijk ook heel goed wie je wanneer, waarvoor inzet. Let bijvoorbeeld op de vele overbelaste mantelzorgers. Dus ga er niet te makkelijk vanuit dat we het wel bij een vrijwilliger neerleggen.

01:18:28

*Ambtelijke ondersteuning:* Eigen regie is hartstikke mooi. Maar realiseer je ook dat dat niet voor elke inwoner even makkelijk is. En dat je daar dus ook het goede maatwerk voor maakt. Zorg er ook voor dat je dingen goed gaat monitoren. En dat je stap voor stap de dingen ook goed in beeld krijgt. Ze hebben natuurlijk nog veel meer gezegd, maar dit pik ik er even uit als de hoofdlijn. Voorzitter, dit is wat mij betreft het antwoord op de vraag om u mee te nemen in wat er allemaal is opgehaald en hoe we dat verwerkt hebben.

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

01:19:19

*Voorzitter* : Dank u wel, mevrouw Rijnkels, en de wethouder, voor deze introductie. Dan is het tijd voor de vragen. Wie kan ik als eerste het woord geven? Mevrouw Nobel?

01:19:30

*Mevrouw Nobel*: Dank u wel. Ik mag natuurlijk helemaal niet zeggen wat ik ervan vind, dus dat ga ik dan nog maar even niet doen.

01:19:37

*Voorzitter* : Heel goed, mevrouw Nobel.

01:19:38

*Mevrouw Nobel*: Maar ik ben er wel blij mee. Maar toch wil ik wel aandacht vragen voor één, mag ik het een risico noemen? Dat weet ik niet. Op het moment dat je flexibel bent en maatwerk gaat leveren en gaat sturen met effecten, krijg je dus ook dat de ene inwoner iets anders krijgt aangeboden als de ander. Ik zou wel heel graag aandacht willen vragen voor goede communicatie richting onze inwoners. Want daarbij kan ook het gevaar ontstaan dat de ene zich tekort gedaan voelt. Omdat hij niet het hele beeld heeft, wat nu eigenlijk allemaal speelt bij bijvoorbeeld een gezin waar iets nodig is. Ik zou toch heel graag daar ook expliciet aandacht voor willen vragen. Blijf dit enorm goed uitleggen aan onze inwoners, want ze zullen dit niet altijd goed begrijpen. En zich misschien dus op sommige momenten ook achtergesteld kunnen gaan voelen. Misschien is dat ook meegewogen?

01:20:41

*Voorzitter* : Dank u wel voor deze opmerking. Mevrouw Van Baal.

01:20:45

*Mevrouw Van Baal*: Dank u wel, voorzitter. Ik heb eigenlijk twee vragen. Misschien met een paar sub-vragen, dus het zijn er waarschijnlijk meer. De eerste gaat over de kracht van de samenleving, waar de wethouder ook al uitgebreid bij stil heeft gestaan. Dat was voor mij ook al heel verhelderend, dus dat is fijn. We gaan het echt anders organiseren in het sociaal domein. We vragen ook veel meer van onze inwoners, dus de kracht van die samenleving. Ik hoorde de wethouder zeggen: pioniersmentaliteit versus individualisme. Onze vraag is hoe we die kracht gaan aanboren, hoe gaan we dat doen? De wethouder geeft aan dat we ook gesprekken gaan voeren met inwoners.

01:21:23

*Mevrouw Van Baal*: Wat maakt dat de wethouder er vertrouwen in heeft dat dit gaat lukken? En als hij ziet dat dit achterblijft, wat zijn dan nog mogelijkheden om daar extra in te zetten, of interventies te plegen? Dat was dus vraag 1a, b en c. De tweede vraag gaat over grip op uitvoering. Hoe houden we grip op die uitvoering? De wethouder geeft ook aan dat het adaptief moet zijn. Dat klinkt goed. Hij wil ook in gesprek met partners over prestaties en doelen. Dat kan ik me in deze fase heel erg goed voorstellen, voor de uitvoeringsplannen. Maar gaat hij dat ook elk jaar doen? Ik las ook dat de raad jaarlijks doelen voorgelegd krijgt. Zit de input van de partners en de inwoners daar dan ook in? Zodat we ook op die uitvoering een goed beeld hebben van hoe de vlag erbij hangt en we daarop kunnen bijsturen. Dank u wel.

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

01:22:26

*Voorzitter* : Dank u wel. Mevrouw Sijsma.

01:22:30

*Mevrouw Sijsma-van Nieuwkerk*: Dank u wel, voorzitter. Ik moet er even inkomen. Fijn dat we iedereen weer aanwezig hebben hier. Als eerste wil ik, voordat ik het vergeet, heel graag het ASD bedanken voor weer een enorme bijdrage. Jullie hebben er weer punten uitgehaald waar ik eigenlijk alweer automatisch aan voorbijga, maar wat ontzettend belangrijk is om te benoemen. Dus nogmaals, heel erg bedankt voor jullie werk daarin. Dan wil ik ook graag de wethouder en consorten bedanken. Een mooi verhaal, wethouder, absoluut. Wat ik me wel heel erg afvraag, is wat het verschil is met het vorige beleid? Volgens mij was de intentie toen net zo goed.

01:23:08

*Mevrouw Sijsma-van Nieuwkerk*: Ik heb net zoveel vertrouwen in het vorige deel. Waar we toen ook, volgens mij allemaal met de juiste wil, met de juiste intenties voor onze inwoners het beste naar boven wilden halen. Wat maakt het nu echt anders dan we de afgelopen periode hebben gedaan? Daar wil ik eigenlijk wel wat meer voorbeelden in. U zegt: we hebben nu drie thema's in plaats van vijf. Dat is duidelijk allemaal. Wat gebeurt er dan zo meteen niet meer, wat er dan bijvoorbeeld de vorige periode wel gebeurde? Daar ben ik heel erg benieuwd naar. Waar zit dan echt die verandering in? Want volgens mij deden we in dit huis al enorm ons stinkende best voor de inwoners. Alleen, nu gebruiken we andere woorden. Ik ben daar even benieuwd naar. Dan heb ik nog wel een paar vragen, maar die bewaar ik voor zo meteen.

01:23:55

*Voorzitter* : Dank u wel, mevrouw Sijsma. Mevrouw Paalman.

01:24:01

*Mevrouw Paalman*: Dank u wel, voorzitter. Dank ook weer voor de uitleg en de verklaringen die er verder bij zitten. Ik heb een aantal vragen waar ik eigenlijk mee zou willen beginnen, als het gaat over beeldvorming. We hebben vanuit het advies van de ASD en ook in het stuk ik zelf weer doorlees vanuit onze fractie. Er wordt natuurlijk gevraagd naar ruimte en mogelijkheden. Dus ook een soort pleidooi: geef ons ruimte om te ontwikkelen. Dat is één ruimte die er kan zijn. Maar dan is er ook nog een ander soort ruimte, volgens ons.

01:24:36

*Mevrouw Paalman*: Dat is namelijk de ruimte, of misschien ook wel de beperking. Want er zijn natuurlijk vaste gelden, er zijn budgetten. Dus welke rek hebben we eigenlijk? Wat is er eigenlijk? Daar zijn daar zijn wij wel nieuwsgierig naar. Daar hebben we nog niet zo'n goed beeld bij gekregen. Ook niet wat het eventuele vraagstuk daarbij zou kunnen zijn, als we dit verder gaan ontwikkelen. Dat zal heus niet in allerlei details kunnen. Er zat natuurlijk ook wel een financieel staatje bij, maar daar krijgen we toch nog geen goed inzicht. Ik zag trouwens dat bij de ASD ook om ruimte werd gevraagd. Dus welke ruimte is er echt binnen de beleidskaders en de indicatoren?

01:25:13

*Mevrouw Paalman*: Ik heb dit stuk voorgelezen bij ons in mijn gezin, om te zeggen

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

waar we mee bezig zijn. Toen was eigenlijk de vraag: waar gaat dit over? Dus toen dacht ik: hoe voorkomen we met elkaar dat het niet een soort vaagheid wordt? Dat is ook wel aan onszelf als raad de vraag, maar ook aan allen die hier zijn, denk ik. We hebben vertrouwen, of we bouwen samen aan de samenleving. Ik weet dat ik in een van de bijeenkomsten ook gevraagd heb wie de samenleving is. Hoe definiëren we die überhaupt en waar kunnen we dan aanspraak op maken? We zijn ook wel heel nieuwsgierig naar hoe we met elkaar voorkomen dat de taal niet meer herkenbaar en herleidbaar is. Ook al is het beleidstaal en gaat het wat hoog over. Want daar moeten we natuurlijk ook kaderstellend op zijn.

01:25:57

*Mevrouw Paalman:* Dat ook een inwoner merkt: het gaat ook inderdaad over mij, of het zou over mij kunnen gaan. Daar heb ik namelijk enorme discussies over gehad aan de tafel. Een ander stuk komt eigenlijk overeen met de vraag vanuit GroenLinks/PvdA. Tenminste, hij kwam van GroenLinks, maar ik neem jullie nu als één koppeltje, toch? Waar wij mee worstelen vanuit de fractie, is dat we uitgaan van een samenleving die elkaar opzoekt. We zitten in een neoliberalistische context en daar willen misschien heel hard uit met zijn allen. Maar hoe gaan we dat dan doen? Dus naast dat we een beleidsstuk opstellen, puzzelt het mij enorm hoe we al die maatschappelijke partners en onszelf betrekken.

01:26:43

*Mevrouw Paalman:* Terwijl, heel veel van de maatschappelijke partners werken al stuiterhard. Ze doen heel veel vrijwilligerswerk. Dus de druk zal daarin niet afnemen. Dat puzzelt mij nog in dit stuk, als het gaat over de kaders. We leggen veel gewicht op die samenleving. ChristenUnie is daarvan. We houden ervan, we zijn ook van gezin en van contexten en gemeenschapszin. Maar hoe gaan we werken aan gemeenschapsversterking? Dat is waar ik naar op zoek ben en dat mis ik nog. En ik snap nog niet zo goed hoe we dat doen. Misschien hebben jullie dat antwoord ook nog niet, maar ik wil het wel meegeven. Want ik pak dat nog niet helemaal. Dus dat was het even, voor nu. Dank je wel.

01:27:18

*Voorzitter :* Dank u wel, mevrouw Paalman. Wie mag ik het woord geven? De heer Van Amerongen.

01:27:26

*De heer Van Amerongen:* Dank u wel, voorzitter. Dank, ook wethouder voor de toelichting. En aan de ambtelijke ondersteuning die daar nog nadere duiding aan heeft gegeven. In de toelichting van de wethouder spreekt mij de term lef enorm aan. Dus in die zin gaan we er ook voor als VVD-fractie, lef tonen. De duiding spannend herken ik. Maar de duiding geduld hebben, daar hebben we wat minder mee. In die zin, dat er gewoon ook acute zaken zijn die wij, college, raad, direct op moeten pakken. Dus in die zin hebben wij de vraag aan de wethouder of aan het college hoe we dat geduld moeten duiden? Want er zijn een aantal acute zaken die sowieso dat geduld niet kunnen vergen en ook direct opgepakt moeten worden.

01:28:11

*De heer Van Amerongen:* Dan hebben we twee sessies gehad, waar mevrouw ook op inging, op wat er opgehaald is. Ik miste daar het thema sociale armoede in, maar misschien heeft u een aantal zaken benoemd en was het niet volledig. Dat kan ik me

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

ook best voorstellen, want we hebben heel veel aan de orde gesteld. Maar mijn vraag is eigenlijk hoe we het thema sociale armoede terug zien in dit beleidsdocument? Dan het strategisch beleidskader. Daarin zijn de beoogde maatschappelijke effecten benoemd. Die effecten moeten nog worden voorzien van streefwaardes en getallen. Daarvan wordt gezegd dat het de bevoegdheid van het college is. Het komt terug in de uitvoeringsprogramma's. Nu is er vandaag een omissie aangepast in het raadsvoorstel. Er stond in eerste instantie bij het kopje vervolg, dat wij ook die uitvoeringsprogramma's vast zouden stellen.

01:29:06

*De heer Van Amerongen:* Daar was ik eigenlijk best blij mee. Ik dacht dat we als raad ook nog een rol hadden in de benoeming van die indicatoren en die streefwaardes. Maar daarna werd ik weer gerustgesteld, doordat er verderop ergens in de stukken stond: "u kunt de streefwaardes nog wel aanpassen, op enig moment, bij de P&C-cyclus." Nu is mijn vraag hoe het college dat dan ziet? Op wat voor manier kunnen wij dan aanhaken? En kunnen we dan alleen maar zaken aanpassen die het college al vastgesteld heeft, op de een of andere manier? Dan voelen wij ons een beetje als een soort zijwagen die nog wat kan corrigeren, maar niet echt aan het stuur zit. Daar graag een nadere duiding van.

01:29:44

*De heer Van Amerongen:* Dan rond de financiële kaders. We hebben ook de financiële kaders gezien voor 2025. Ze zijn ten opzichte van 2024 substantieel in neerwaartse zin bijgesteld. Met andere woorden: we hebben lagere budgetten. Tenminste, zo lezen wij dat. De vraag van de fractie is of we met die bijgestelde bedragen onze ambities nog wel kunnen waarmaken? Of moeten we die ook wellicht op een lager niveau bijstellen? Er werd al ingegaan op het advies van de ASD. Daar heeft het college ook een reactie op gegeven. Ik had gehoopt ook iemand van de ASD hier aan deze desk te zien, maar ik zie wel wat mensen vanuit de ASD op de tribune zitten. Eigenlijk is mijn vraag aan de ASD via de voorzitter, maar misschien kan de wethouder er ook iets over zeggen, hoe de reactie van het college gevallen is bij de ASD?

01:30:35

*De heer Van Amerongen:* Is deze vertrouwenwekkend en kunnen ze daar iets mee? Hebben ze nu gezegd: als u het op deze manier doet, met die reactie, kunnen wij inderdaad volmondig meegaan in dit stuk. Misschien lastig voor de wethouder om te beantwoorden, maar ik hoop dat u toch een poging wil doen. Dan nog een keer over de financiële kaders. Ook wordt aangegeven dat de jaarfinanciën op dit moment nog niet in getallen kunnen worden gededd. Dat kunnen we pas doen bij de begrotingsbehandeling van 2026. We nemen aan dat er al wel een soort financieel kader is daarvoor? Want het kan toch niet zo zijn, denken wij, dat de financiële bomen tot in de hemel reiken. Dat sluit ook aan bij de opmerking die de wethouder maakte, dat we niet meer middelengestuurd werken, maar vraaggestuurd of actiegestuurd. Ik weet niet precies hoe hij dat zei.

01:31:28

*De heer Van Amerongen:* Maar het moet denk ik wel passen in een bepaald financieel kader. Hoe ziet de wethouder dat? Dan nog één vraag. Het stuk heet - en dan moet ik het even goed zeggen, ik moet het zo uit mijn hoofd kennen, natuurlijk -

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

Mensen maken de Samenleving, dank je wel, collega. Er wordt ook aangegeven dat de mensen betrokken worden bij de uitvoeringsprogramma's, naast de maatschappelijke instellingen. Onze vraag is: hoe gaat u die mensen betrekken, op welke manier? Heeft u daar al een bepaald idee van? Misschien dat u zegt dat het uitvoering is, maar daar neem ik dan geen genoegen mee en dan zal er een vervolgvraag komen. Dank u wel, voor dit moment. Ik kom nog wel met een tweede set, maar die komt in de tweede termijn.

01:32:15

*Voorzitter* : Ik dacht dat u al uw vragen ging...

01:32:16

*De heer Van Amerongen*: Nee, ik ga het even verdelen, denk ik.

01:32:18

*Voorzitter* : Dat is heel goed, dank u wel. Wie mag ik? Mijnheer Yazir.

01:32:25

*De heer Yazir*: Dank je wel, voorzitter. Allereerst, bedankt wethouder, voor de uitgebreide toelichting. Dat heeft bij mij in ieder geval heel veel helderheid geschept. Ook hetgeen wat mevrouw naast de wethouder vertelt. Een deel van mijn vragen zijn ook beantwoord. Ik ga ook niet alle vragen die reeds zijn gesteld, herhalen. Ik heb even een vraag over het raadsvoorstel, waarin we over twee, drie weken de strategische beleidskaders gaan vaststellen. En concreet: welke beleidskaders stellen wij vast? Waarom heeft het college er niet voor gekozen om dat beleidskader ook expliciet als besluit op te nemen?

01:33:23

*Voorzitter* : Dank u wel. Iemand anders nog voor deze eerste ronde? Mevrouw Jonker.

01:33:27

*Mevrouw Jonker*: Dank u wel, voorzitter. Ik heb in ieder geval een vrij concrete vraag om mee te beginnen. Er wordt gesproken over wijken en buurten. Ik zou daar graag wat meer duidelijkheid in willen hebben. Want dat bepaalt de mate van decentralisatie, of hoe klein je gaat werken. Worden de termen door elkaar heen gebruikt, of is het inderdaad zo dat een buurt kleiner is dan een wijk? Ik zou daar graag wat meer informatie over willen hebben. Een ander punt is wat abstracter. Er wordt op een gegeven moment genoemd dat armoede altijd start met gebrek aan geld. Ik zou daar wel wat meer informatie over willen hebben, omdat ik daar misschien een andere mening over heb. Maar ik wil heel graag eens horen hoe u tot deze uitspraak komt. Dank u wel.

01:34:20

*Voorzitter* : Dank u wel, mevrouw Jonker, voor deze beeldvormende vraag. Dan sluit ik deze eerste ronde af. Dan geef ik graag het woord aan de wethouder en wellicht aan de ambtelijke ondersteuning.

01:34:34

*De heer Duvekot*: Ja, dat zal een samenspel gaan worden. Er zijn heel veel vragen gesteld, dank voor de input en de vragen die gesteld zijn. Ik zal proberen wat door te lopen en dan kijken waar we het met wat samenspel kunnen doen. Hoe borgen we

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

dat we interventies kunnen plegen, als nodig, in het beleid? Dat was volgens mij een van de eerste vragen. Dat is nou eenmaal een kenmerk van het adaptieve wat we hebben. Dat betekent dat we regelmatig ook moeten monitoren en bijsturen, onder andere door de P&C-cyclus. Daar komen de indicatoren ook in terecht, daar was ook nog een vraag over gesteld. Dan kunnen we tijdig ingrijpen. En we werken natuurlijk met die uitvoeringsprogramma's, die ook up to date blijven en die ook elke keer weer geactualiseerd worden. Dus daar zit het hem in, daar zit die adaptiviteit vooral ook in.

01:35:30

*De heer Duvekot:* De raad krijgt jaarlijks doelen. Zit daar input van partners in? Jazeker, zeker zit de input van partners daarin. We hebben ons juist ook ten doel gesteld om met de samenleving, met de maatschappelijke partners en inwoners in gesprek te gaan. Dus al die input wordt ook verzameld en wordt ook steeds geactualiseerd in die doelen, zeker. Het zou gek zijn als dat niet zo was, denk ik. Hoe voorkomen we dat beleidstaal herkenbaar is en dat ook blijft. Ja, ik herken hem wel. Want een beleidsstuk is natuurlijk altijd heel erg doorspekt van taal en jargon die we zelf ook heel goed kennen. Maar we proberen dat ook echt wel praktisch te maken. Ook door in gesprek met die maatschappelijke partners hun taal te gebruiken. En ook door hun problemen over te nemen, zoals zij ze benoemen. En dat dan ook op die manier te actualiseren. Dus ik kan het ook niet mooier maken dan het is.

01:36:28

*De heer Duvekot:* We maken de doelen concreet, we maken de indicatoren en streefwaarden concreet. Daar proberen we ook echt wel heel herkenbaar in te schrijven. Hoeveel ruimte hebben om financieel te experimenteren? Natuurlijk is die ruimte beperkt. Ik zou toch even willen kijken, of iemand daar wat zinnigs over kan zeggen. Ik kan zelf ook wel een poging doen.

01:37:10

*Ambtelijke ondersteuning:* Misschien dan toch eerst gelijk wat financiële vragen. Mag ik die dan gelijk meenemen, mijnheer de wethouder en mijnheer de voorzitter? Want er is wat misverstand ontstaan over het financiële plaatje dat erbij zit. Wat we eigenlijk daarmee beogen, is meer een beeld te geven van de beweging zoals Heleen en de wethouder die schetsen, wat dat dan betekent. Wat geven we uit aan de drie opgaves en de beweging van vangnet naar samenleving? Dat is gewoon een moment op name geweest, die we daar neer hebben gezet. Daar zitten verder geen financiële consequenties, of dat soort zaken aan. Die gaan ook niet met het voorstel mee. Dat zeggen we ook heel duidelijk, die worden in de P&C-cyclus verder door u meegenomen, behandeld. Of bij de begroting, zoals die voor oktober staat. Het CDA heeft daar een vraag over gesteld. Want u ziet bij bestaanszekerheid een enorm verschil, van vijf miljoen. Ik neem aan dat u dat allemaal in uw appgroep beantwoord heeft gekregen?

01:38:08

*Voorzitter :* Mevrouw Dorenbos.

01:38:13

*Mevrouw Dorenbos-Boonman:* Volgens mij staan de vragen niet bij dat agendapunt. We hadden inderdaad drie schriftelijke vragen gesteld, maar ik kan ze ook zo snel niet vinden. Ik weet niet of jullie ze wel hebben?

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

01:38:27

*Ambtelijke ondersteuning:* Ik kan het kort toelichten, want anders zal die vraag misschien toch gesteld gaan worden omdat iedereen dat grote verschil ziet. Het grote verschil zit voornamelijk in de Oekraïnegelden. Die zijn voor 2024 voor inburgering enorm hoog. En die hebben we niet meer voor 2025. Althans, het zijn incidentele middelen voor 2025. Dat staat ook in het antwoord verwerkt wat u gekregen heeft. En ik neem aan dat het nog gedeeld wordt, dan kunt u het helemaal lezen. Dan even naar het experimenteren.

01:39:07

*Voorzitter :* De heer Van Amerongen.

01:39:11

*De heer Van Amerongen:* Waar zie ik die gelden voor de Oekraïners dan terug in 2024? Onder welk kopje?

01:39:15

*Ambtelijke ondersteuning:* Die ziet u terug onder bestaanszekerheid meedoen, 8.206. Die ziet u niet meer in 2025. Dan is het gedaald naar 3 miljoen 461.

01:39:26

*De heer Van Amerongen:* Maar ook in kansengelijkheid en gezond samenleven zien we een forse terugname van de budgetten.

01:39:31

*Ambtelijke ondersteuning:* Ja, maar dat is niet zo heel groot. Dat zijn incidentele middelen die meegenomen zijn uit de regio, of vanuit het Rijk, waarvan we nog niet weten of we die in 2025 nog weten. Want dit is een momentopname geweest in 2024. Het is meer om een overzicht te geven van die beweging, wat ik al zei. Dus als voorbeeld hoe het eruitziet. Voor de rest moet u er ook niet te veel waarde, denk ik, aan hechten. Het gaat echt om de beweging die we willen maken.

01:39:58

*De heer Van Amerongen:* Volgens mij zit ik hier ook om straks een begroting vast te stellen.

01:40:01

*Ambtelijke ondersteuning:* Dat klopt.

01:40:02

*De heer Van Amerongen:* Is dat duidelijk dat dit het financiële kader is wat in de begroting meegenomen is? Het is wel degelijk een formeel stuk. Het zijn formele budgetten die we straks vast gaan stellen, op deze manier.

01:40:13

*Ambtelijke ondersteuning:* Nee, want ze zijn meegenomen uit de begroting 2024. Daar zit altijd een kolom 2025 en verder in. Daar is de vergelijking mee gemaakt.

01:40:22

*De heer Van Amerongen:* Nee, er staat: "Deze wordt opgenomen in de begroting van 2025."

01:40:28

*Ambtelijke ondersteuning:* Ja, dat geldt voor de incidentele middelen die we

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

aanvragen, die worden meegenomen. Dus voor die laatste kolom. Maar event terug, want u had nog een andere vraag, daar ging het eigenlijk om, over het experimenteren. Dat is iets wat we meenemen in de uitvoeringsplannen. Want daar hebben we al aangegeven dat we in feite de begroting daaraan koppelen, van 2026 en verder. Daar wordt meegenomen welke budgetten we daarvoor nodig hebben.

01:41:04

*Ambtelijke ondersteuning:* Misschien mag ik daar nog iets op aanvullen als het gaat over ruimte. Want we starten nu bij: wat is de financiële ruimte? Maar de vraag die hoort natuurlijk te starten bij: wat is de inhoudelijke ruimte? En die heb ik volgens mij ook gehoord. Welke ruimte bieden de wettelijke kaders ons, om dingen anders te organiseren? Want we kunnen wel mooi zeggen dat we het meer in de samenleving gaan beleggen, maar mag dat wel van hoe wetten zijn ingericht? Van daaruit kom je pas bij het financiële vraagstuk: en wat gaat dat dan kosten?

01:41:46

*Ambtelijke ondersteuning:* Als we even vertrekken bij de inhoudelijke vraag wat er mag, dan zijn er natuurlijk een hoop verplichtingen voor de gemeente om aan te voldoen. Maar in bijvoorbeeld de Wmo of in de Jeugdwet, staat niet hoe je dat moet doen. Dus er is binnen die wettelijke kaders heel veel ruimte, eigenlijk meer ruimte dan we soms denken, om die inhoudelijke verplichtingen te realiseren. Dat wordt nu juist ook de uitdaging, om daar op een andere manier naar te gaan kijken, zonder dat je die verplichtingen niet nakomt.

01:42:39

*Voorzitter :* Mijnheer van Erp, u was klaar met de beantwoording? Hartstikke goed, dank u wel. De wethouder.

01:42:45

*De heer Duvekot:* Ik realiseer me dat ik ook hele technisch vragen aan het beantwoorden ben. Er is ook een vraag over de indicatoren. Hoe die van invloed zijn in de P&C en hoe de invloed van de raad daarop is. Misschien dat het ook goed is...

01:42:56

*Ambtelijke ondersteuning:* Daar kan ik wel een toelichting op geven. We hebben nadrukkelijk gekozen voor maatschappelijke effecten en doelen, zonder de indicatoren ook al in te vullen. En het voor te leggen aan de raad, om zo de ruimte te creëren om het college de opdracht te geven om, samen met maatschappelijke partners en inwoners, die invulling te geven. Maar dat is natuurlijk niet vrijblijvend. Aan de ene kant biedt het strategisch beleidskader een heel mooi stabiel stuk. We kunnen daarbij zeggen dat dit de komende vier jaar ons kader is. Daar zit zoveel ruimte in dat dat ook echt wel minimaal de geldigheid van die vier jaar gaat overleven. Tegelijkertijd zeggen we: we zorgen ervoor dat we in die uitvoeringsplannen, samen met maatschappelijke partners, de flexibiliteit zoeken om concreet naar die invulling te gaan.

01:44:06

*Ambtelijke ondersteuning:* Dat gaat jaarlijks een voorstel opleveren, dat ook aan u wordt voorgelegd. Hier doet het college dan een voorstel over. Het college zegt dan: gezien de maatschappelijke ontwikkelingen, gezien de ontwikkelingen en de ideeën van de maatschappelijke partners, gezien onze wettelijke opgave, ziet de ambitie er

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

concreet voor het komende jaar op deze manier uit. Die stelt u vast en daar wordt ook over gerapporteerd. Dus daar vindt ook verantwoording over plaats. Dus op die manier heeft u naast die bredere scope, ook in die jaarlijkse cyclus de ruimte om heel concreet mee te sturen en te controleren.

01:44:57

*Voorzitter* : Mevrouw Paalman heeft een vraag hierover.

01:45:00

*Mevrouw Paalman*: Dank u wel. Dat is me heel helder. Ondertussen vraag ik me al heel de tijd iets af. Als we dit met elkaar maken, zoals u dit beschrijft, hebben we dan ook al zicht... We kunnen denken: dit zijn mooie indicatoren. En heel veel dingen zijn misschien ook uitvoering, daar wil ik helemaal niet heen. Maar ik ben wel heel benieuwd of we met elkaar ook doordenken. Stel: we hebben een nieuwe ruimte ontdekt, wat u net schetst. Kunnen we dan ook doordenken tot aan de inwoner aan toe? Bijvoorbeeld met een bepaalde casus, dat we goed inzichtelijk hebben wat het gevolg is van het beleid dat we dan vaststellen. Dus dat we niet denken: dit klinkt hartstikke gaaf, of, we moeten iets aan armoede doen. Dat moeten we sowieso natuurlijk, maar even een voorbeeld.

01:45:44

*Mevrouw Van der Harst*: Dus dat we ook echt weten, letterlijk, wat er gebeurt met een inwoner, of met een groep die het betreft, zodat we zeker weten dat het passend beleid is. Want daar ben ik soms toch wel een beetje huiverig voor. Dan vraag ik me af, of we dat goed inzichtelijk hebben. Dus ik wil niet op het stuk zitten van die praktijk. Maar ik zou eigenlijk wel willen meegeven - en ik kijk ook even naar mijn collega's hier - dat we dat ook opnemen in zo'n kader. Dat we dat ook doen. Dus dat er bijna fictief misschien wel voorbeelden zijn van wat het gaat doen. Of dat we mensen vragen of ze erbij gebaat zijn, als we dit doen.

01:46:16

*Voorzitter* : Mevrouw Rijnkels.

01:46:20

*Ambtelijke ondersteuning*: Dit gaat ook een andere aansturing en verhouding met de maatschappelijke partners opleveren. In de huidige subsidierelaties wordt nog relatief weinig gestuurd op wat het effect voor de inwoner is. Vertel ons wat het effect voor de inwoner is. Niet dat maatschappelijke partners niet hun stinkende best doen, om dat resultaat te bereiken. Maar er wordt nog weinig op gerapporteerd. Er wordt weinig data rover verzameld en er wordt vanuit de gemeentekant ook nog weinig actief op gemonitord en gestuurd. Met name de ervaring van die inwoner; wat is de beleving, wat is het effect en helpt dit? Dat zal veel sterker een onderdeel gaan worden van dat hele samenspel om dit ook meer handen en voeten te geven. En het niet alleen maar bij mooie teksten te laten blijven.

01:47:17

*Voorzitter* : Mevrouw Paalman.

01:47:18

*Mevrouw Paalman*: Ik wil geen heel kort reageren. Want monitoring is iets wat je volgens mij ook doet als je bezig bent. Voor mij gaat het ook om het stukje daarvoor. Want soms bedenken we iets en dan is het echt waardeloos. Laten we dat gewoon

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

maar eens zeggen, dat is gewoon niet goed. Ik zou het zo mooi vinden als ons beleid laat zien dat we hierover hebben nagedacht - dat doen we sowieso, natuurlijk - maar dat we ook weten dat dit echt kan werken. We hebben ook gezien waar het fout gaat en dat gaan we er gelijk uitgooien. Dan zitten we met een stuk dat misschien helemaal niet ter zake doende is. Dat zou zo zonde zijn voor de inwoners.

01:47:52

*Ambtelijke ondersteuning:* Dat pleit heel erg voor korte feedback loops. Niet te lang dingen laten lopen, maar snel erbij zijn met elkaar. Dat vraagt ook wel een gedeelde verantwoordelijkheid, om daar ook samen in op te trekken. Dat hoort wel bij zo'n praktijk.

01:48:16

*Voorzitter :* Dank u wel. Mijnheer Van der Ploeg nog een vraag.

01:48:21

*De heer Van der Ploeg:* Dank u wel. Mevrouw intrigeerde mij met haar opmerking dat we aankomend jaar met de maatschappelijke partners en inwoners die effecten gaan concretiseren. Misschien snap ik het niet helemaal goed. Maar als het gaat over effectgericht sturen, dan hebben we het volgens mij eerst over een doel en dan hoe we dat gaan bereiken? Hoe komen dan ook vooral die kosten in beeld? Wat maakt het uit of je gaat voor een 6 of een 8? Of voor 10 procent minder armoede, of 20 procent minder armoede? Hoe verhouden ze zich dan tot elkaar en tot onze rol als raad, in de kaderstelling daarop? Kunt u daar wat over vertellen?

01:49:05

*Ambtelijke ondersteuning:* Die concretiseringsslag zit niet in dat strategisch beleidskader, die moet volgen. Die heb je inderdaad ook nodig om je financiële keuzes te maken. Stel dat we zeggen dat we de lat op armoede heel hoog leggen, omdat we dat een absolute prioriteit vinden. Dan kunnen we daar ook een bepaalde streefwaarde aan koppelen. Ik noem maar iets: binnen vijf jaar groeit geen kind meer in armoede op. Dat vraagt ook, dat je daar dan middelen voor hebt. Die middelen zijn niet onuitputtelijk. Dus dat levert inderdaad dat het spel op. We hebben veertien doelen in het strategisch beleidskader, dat zijn geen vrijblijvende doelen. Op al die doelen moet uitvoering gegeven worden. Maar in welke mate, in welk tempo, met welke prioriteit en welk financieel kader? Daar zit natuurlijk de speelruimte, weinig of veel. Dát is wat we nu, ook samen met de maatschappelijke partners, verder willen uitwerken.

01:50:22

*Ambtelijke ondersteuning:* De heer Van der Ploeg.

01:50:25

*De heer Van der Ploeg:* Dank u wel. Volgens mij hebben we als raad heel vaak de behoefte geuit, om juist aan de voorkant van dat proces te komen. Nu voelt het eigenlijk - of ik heb u niet goed beluisterd - alsof wij middels P&C-cyclus kunnen bijsturen aan de achterkant. Hoe komen we nu dan toch aan de voorkant? U heeft ook gezegd dat aankomend jaar de nulmeting wordt. En voor 2026 kunnen we dan echt de concretisering maken. Tegelijkertijd denk ik: ja, we gaan iets nieuws doen, maar we bestaan niet sinds gisteren. Er is natuurlijk ook al heel veel. Dus waarom kun je dat niet al als vertrekpunt nemen. Dan kunnen we zeggen dat we ook voor

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

2025 al echt een concretiseringsslag kunnen maken. Raad, vertel, waar uw ambitie ligt. Dat nog naast de ambitie die ook de inwoners en de maatschappelijke partners hebben.

01:51:10

*De heer Van der Ploeg:* Dus een korte vraag, of eigenlijk twee vragen, sub a en b heb ik geleerd van mevrouw Van Baal. De eerste vraag is dan: waarom kunnen we niet al huidige data gebruiken, om de concretisering voor 2025 te maken? En twee: hoe ziet het college dat de raad eigenlijk ook vooraan kan komen, in plaats van via de P&C-cyclus bijsturen?

01:51:26

*Voorzitter :* Mijnheer Raterink, ik kom zo bij u.

01:51:29

*De heer Raterink:* Ja, maar ik heb een aanvullende vraag.

01:51:31

*Voorzitter :* Een moment, ik kom zo bij u terug. Eerst de beantwoording van deze vraag.

01:51:36

*De heer Duvekot:* Dank u wel. 2025 is ook het overgangsjaar. En de concretisering gaat echt voor 2026 zijn. Dat maakt natuurlijk niet - want dat hoorde ik ook een beetje in de vraag van de heer Van Amerongen - bij sommige dossiers is gewoon ook haast. De winkel gaat wel gewoon door. We zijn wel gewoon door aan het gaan. Dat blijft ook onverminderd doorgaan. Natuurlijk gebruiken we ook die gegevens als basis. Het is niet dat er ineens een hele nieuwe wereld ontstaat.

01:52:02

*Voorzitter :* Mijnheer Raterink.

01:52:05

*De heer Raterink:* Ik krijg door de beantwoording de indruk dat we ergens in het proces op een punt kunnen komen, dat we nee moeten verkopen. Daar wil ik wel graag even duidelijkheid over. Dat we bijvoorbeeld niet aan de voorkant zitten, maar dat blijkt dat er al hele sommen geld zijn uitgegeven. Hoe gaan we daarmee om?

01:52:26

*Voorzitter :* Wethouder?

01:52:27

*De heer Duvekot:* Dat lijkt me niet anders dan het nu is. We hebben nu ook gewoon de P&C-cyclus, zoals u die kent. We stellen nu de kaders vast. Dus de echte hoofdlijnen, waar gaan we nu onze accenten op leggen. Dat komt gewoon, zoals we gewend zijn, via de P&C-cyclus terecht in indicatoren. Daar zit dan ook uiteindelijk weer de kunst, om daar ook op te kunnen sturen. Of, zoals ik in mijn een introductie ook zei: daar moeten we ook de resultaten gaan zien. Daar zie je ook aantallen minderen. En dan zitten we op de goede weg, als dat zo is. Dus het kan nooit zo zijn dat er ineens enorme sommen geld gaan zwemmen. Want u bent daar zeker bij in het kaderstellende. En u bent daarbij in de P&C-cyclus - op detailniveau, zou ik bijna zeggen - maar ook op indicator niveau.

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

01:53:04

*Voorzitter* : Mijnheer Van der Ploeg.

01:53:07

*De heer Van der Ploeg*: Door de beantwoording van de wethouder op de heer Raterink, is een deel van mijn vraag beantwoord. Dat was denk ik sub c: hoe wij als raad aan de voorkant komen en niet alleen via de P&C-cyclus bijsturen. Maar ik hoor u hier hardop zeggen, op beeld: u bent bij de kaderstelling. Dus ik verwacht ook dat we daar dan aan de voorkant meekomen.

01:53:25

*Voorzitter* : Dank u wel. Dan wil ik vragen om de rest van de vragen te beantwoorden. Toch nog een aanvullende vraag van de heer Van Amerongen.

01:53:34

*De heer Van Amerongen*: Zeker in dit kader, ik probeer het goed te begrijpen. We stellen nu de maatschappelijke effecten vast in het beleidskader. Heb ik dat goed? Ja? Tenminste, als we het vast gaan stellen, dat is nog de vraag natuurlijk. Vervolgens moeten aan die maatschappelijke effecten streefwaardes en getallen gekoppeld worden. Heb ik dat ook goed?

01:53:56

*Ambtelijke ondersteuning*: Er zit nog één stapje tussen en dat zijn de doelen. De doelen staan ook in beleid.

01:53:59

*De heer Van Amerongen*: Oké, doelen en dan streefwaardes en getallen.

01:54:02

*Ambtelijke ondersteuning*: De streefwaardes staan er *\*nooit\** in, maar er zijn wel suggesties voor indicatoren gedaan. De typen indicatoren staan wel in het kader.

01:54:09

*De heer Van Amerongen*: Precies, maar de invulling van de streefwaardes, indicatoren en getallen, gaat u samen doen met de maatschappelijke partners en de burgers. Die krijgen wij weer terug via een voorstel aan de raad, waarin we die indicatoren en die streefwaardes vast gaan stellen, inclusief de financiële middelen. Klopt dat? Dan heb ik het goed, begrepen. Dank u wel.

01:54:30

*De heer Yazir*: Voorzitter? Even voor de duidelijkheid.

01:54:33

*Voorzitter* : Een aanvullende vraag?

01:54:35

*De heer Yazir*: Ja, het heeft hiermee te maken. Ik hoor meneer Van Amerongen zeggen: een aanvullend voorstel. Ik lees in de stukken: vanuit de PNC cyclus. Dus wat ik verwacht - corrigeer me als het niet zo is - dat we in de programmabegroting, hoofdstuk 6 sociaal domein, de indicatoren met de streefwaardes et cetera krijgen. En als we dat willen aanpassen, dat we dat dan moeten amenderen. Zie ik dat verkeerd?

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

01:55:00

*De heer Duvekot:* Dat is precies wat het is.

01:55:01

*Voorzitter :* Dank u wel. Dan gaan we verder met het vervolg van de beantwoording van de vragen.

01:55:09

*De heer Duvekot:* Voor de vragen over de ASD denk ik dat het verstandig is om, Karel, jij hebt de laatste contacten gehad, dat jij daar even... Want natuurlijk hebben we de reactie van de ASD zeer serieus meegenomen, ook in de beantwoording. Maar misschien is het goed om nog even de laatste stand van zaken...

01:55:28

*Ambtelijke ondersteuning:* De ASD heeft op de reactie van het college een reactie gegeven naar ons toe, om nog wat nadere duiding te geven over een aantal zaken. Daarvan heeft het college gezegd: dat doen we, maar dat doen we dan wel mondeling in de gesprekken. Die afspraak is gemaakt met het ASD.

01:55:45

*De heer Duvekot:* Misschien goed als aanvulling dat die uitvoeringsprogramma's ook bij de ASD langskomen.

01:55:49

*Ambtelijke ondersteuning:* Ja, de ASD wordt volledig betrokken bij de uitvoering. Er is ook al speciaal een afspraak al gemaakt met de ASD om ze mee te nemen. En ze ook over de stand van zaken mee te nemen. Ze zijn ook uitgenodigd voor alle bijeenkomsten die er gaan komen, in september oktober met partners. Ik kijk even, ik zag wel iemand van ASD zitten. Ik zeg geen onwaarheid geloof ik?

01:56:12

*Voorzitter :* De heer Van Amerongen.

01:56:15

*De heer Van Amerongen:* Misschien een impertinente vraag, maar ik probeer het toch. Kunnen we ook die reactie op de reactie van het college krijgen, die de ASD heeft gestuurd aan het college?

01:56:28

*Ambtelijke ondersteuning:* Van mij kan dat, maar ik ben niet degene die dat denk ik... Ik kijk even achter mij. Het is van de ASD.

01:56:40

*De heer Van Amerongen:* Ja, maar die eerste reactie was ook van de ASD en die zit ook bij de stukken.

01:56:45

*De heer Duvekot:* Natuurlijk, dat gaan we gewoon doen, ja hoor. Hoe gaan we de inwoners betrekken bij de uitvoeringsprogramma's? Dat is de vraag, want we hebben het steeds over participatief en dat we dat ook graag willen. Het magische woord is co-creatie. Dat is ook door BMC in een eerder rapport al genoemd in het kader van welzijn. Het is juist belangrijk om in gesprek te blijven, in ieder geval met die partners - dat is een logisch gevolg, zeker met die uitvoeringsprogramma's - maar via die partners ook en via de ASD ook, in gesprek te blijven met die inwoners. En waar

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

mogelijk ook bij bijeenkomsten, die daar nog aanvullend voor zijn. Dat is een grote uitdaging en die gaan we ook gewoon met alle liefde en plezier aan. Dan een vraag die ik niet helemaal begreep. Welk concreet beleidskader stelt de raad nu vast?

01:57:33

*Voorzitter* : Mevrouw Jonker.

01:57:35

*Mevrouw Jonker*: Even een vraag over wat de wethouder zegt. Is het college ook bereid om daarin heel creatief te kijken om deze inwoners te bereiken? Want misschien is het wel zo, dat er andere middelen gebruikt moeten worden om die groepen te bereiken. Hoe creatief wil het college daarin zijn?

01:57:58

*De heer Duvekot*: Nee, het college is totaal niet voor creativiteit. Zeker, juist hier de creativiteit in zoeken en de nieuwe manier in zoeken. Natuurlijk, dat ligt ook helemaal in de lijn van het nieuwe beleid.

01:58:14

*Mevrouw Jonker*: Mag ik nog even?

01:58:19

*Voorzitter* : Ja, dat mag.

01:58:22

*Mevrouw Jonker*: Waar ik altijd wat tegenaan loop - want ik mag me niet met uitvoering bemoeien - maar kunnen we ook goede ideeën bij het college inleveren, wat dit betreft?

01:58:40

*De heer Duvekot*: Altijd welkom en die nemen we mee.

01:58:44

*Voorzitter* : Mijnheer Van Amerongen.

01:58:46

*De heer Van Amerongen*: Dank voor het antwoord van de wethouder namens het college. Maar ik kan me niet voorstellen dat de wethouder nog geen idee heeft, hoe hij de burgers bij dit proces gaat betrekken. Dus ik zou hem graag willen uitdagen om ons daar iets meer van te vertellen, hoe hij dat ziet.

01:59:01

*De heer Duvekot*: Volgens mij heb ik daarnet al iets...

01:59:03

*Mevrouw Paalman*: We zitten volgens mij in een beeldvormende vergadering. Ik vind het nu een beetje een spannend stukje worden. Dus we moeten even goed alert blijven met elkaar. We zijn in een beeldvormende vergadering. We moeten open vragen stellen. We zijn op zoek naar beelden en we gaan niemand verlokken naar uitspraken. Dus ik wil graag even ondersteuning doen naar het college. Want volgens mij hebben wij wat anders te doen vanavond. Dat andere mag allemaal volgende week, of de volgende keer.

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

01:59:30

*Voorzitter* : Dank u wel voor deze aanvulling. Helemaal mee eens, mevrouw Paalman.

01:59:33

*De heer Van Amerongen*: Voorzitter?

01:59:34

*Voorzitter* : Mijnheer Van Amerongen.

01:59:35

*De heer Van Amerongen*: Ik wil gewoon een beeld hebben bij hoe de wethouder denkt de burgers bij dit proces te betrekken. Dat is gewoon een beeldvormende vraag, een open vraag. Hoe gaat u de burgers erbij betrekken? Niet meer en niet minder.

01:59:48

*Voorzitter* : Deze vraag is inderdaad wat meer beeldvormend dan de vraag die u hiervoor stelde. Dank u wel, mijnheer Van Amerongen. Wethouder.

01:59:54

*De heer Duvekot*: Volgens mij heb ik daar net ook al geprobeerd antwoord op te geven, dus daar wil ik het ook even bij laten. Er stonden nog wel andere vragen open, waaronder: welk concreet beleidskader stelt de raad nu vast? Volgens mij dit beleidskader. Volgens mij had u de vraag gesteld? Kunt u daar iets meer over duiden?

02:00:13

*De heer Yazir*: Mensen maken de samenleving, het is een strategisch beleidskader. Stellen we dit document vast? In de beslispunten was dat een beetje onduidelijk. Waarop gaan wij het college dan controleren? Op welke kaders? Daar ben ik naar op zoek. Wat stellen we over een paar weken vast in de raadsvergadering? En hoe kunnen we dan onze controlerende taak uitvoeren?

02:00:46

*Voorzitter* : De wethouder.

02:00:46

*Voorzitter* : Volgens mij stelt u het raadsbesluit vast, want zo werkt dat in de raad. En in het raadsvoorstel en het raadsbesluit ziet u de punten die u vaststelt. Dan wordt er gesproken over wijken en buurten en de reikwijdte. Ik zal toch even willen kijken of jij daar iets over kan zeggen.

02:01:09

*Ambtelijke ondersteuning*: We hebben nu wijken en buurten beide genoemd, om open te houden wat precies de goede schaalgrootte is, om die uitvoering verder concreet te maken. Een wijk is op een groter schaalniveau, een buurt is kleiner. Het kan zelfs ook nog op straatniveau. Er zijn heel veel mogelijkheden. Het betekent in ieder geval dat, als we vanuit de samenleving willen vertrekken, we ook daar moeten zijn waar de inwoners zijn. En dat is niet op het gemeentehuis en dat is niet per se Dronten breed. Dus kijk goed naar een passende schaalgrootte, afhankelijk van de initiatieven die er zijn, of de ideeën die uitgevoerd moeten worden.

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

02:02:05

*Voorzitter* : Mevrouw Paalman.

02:02:10

*Mevrouw Paalman*: Dank u wel, voorzitter. Even voor de helderheid en voor het beeld. Als we dit vaststellen, even terugkomend op wat de heer Ramazan zei. De heer Yazir, sorry. Er staat bij punt 3 in het raadsbesluit: "effectgericht en adaptief te sturen en te monitoren op de doelen." Bijlage, daar wordt het dan een beetje spannend als we met elkaar de doelen nog verder gaan uitwerken, toch? En in 6, bijlage 1, staat eigenlijk hetzelfde. Even checken voor mijn beeld, of dat woordje tussen haakjes, doelen, er wel bij hoort in het raadsbesluit en dus ook in bijlage 1. Dus 6.3 en 6. Dat weet ik dan nu eventjes niet meer.

02:03:03

*Voorzitter* : Ja, dat is zo. Die doelen horen erbij.

02:03:10

*Ambtelijke ondersteuning*: Mag ik misschien aanvullen? Ik denk dat het goed is, want anders gaan er misverstanden ontstaan. De raad geeft een opdracht aan het college om rekening te houden en de ondersteuning te zoeken, zoals die hier staat in de besluitpunten. En uit te gaan van wat op papier staat. Dat komt straks terug, in feite, in de uitvoeringsvorm, maar dan in de P&C-cyclus. Dus dat stelt u met elkaar vast. Dat zijn in feite de doelen op dat moment.

02:03:47

*Voorzitter* : De heer Van Amerongen.

02:03:52

*De heer Van Amerongen*: Even de vraag of ik het nu goed begrijp. Stellen we nu wel of niet het beleidskader vast als raad, op deze manier? Ik zie dat niet terug in de verschillende punten, die ons nu ter besluitvorming voorgelegd worden.

02:04:04

*De heer Duvekot*: Nee, niet het hele kader, wel de punten die in het besluit staan.

02:04:12

*Ambtelijke ondersteuning*: U geeft de opdracht aan het college om wat hier ligt mee te nemen en uit te werken. Dat is wat er staat. Maar u stelt hem niet zodanig vast.

02:04:23

*De heer Duvekot*: Dan heb ik nog een vraag openstaan over armoede. De definitie daarvan en hoe wij daaraan komen. Zoals u ook ziet in bijlage 2, het advies ASD, daar hebben we het ook even over. Ik weet dat dit wat gevoelig is, want we hebben het daar wel eens eerder met elkaar over gehad. De uitspraak dat armoede altijd start met een gebrek aan geld, is gebaseerd op het verband tussen financiële tekorten en daaruit voortvloeiende problemen. Zoals sociale uitsluiting, stress en beperkte toegang tot basisvoorzieningen. Zo hebben we het ook beantwoord. En ik ben mij ervan bewust, dat dat niet de lading dekt als je het over armoede hebt. En dat armoede ook andere invalshoeken kan hebben.

02:05:03

*Voorzitter* : Mevrouw Sijtsma.

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

02:05:04

*Mevrouw Sijsma-van Nieuwkerk:* Dank u wel, voorzitter. Dan wil ik graag aan de wethouder vragen om ook twee definities mee te nemen in het stuk, vooral voor onze inwoners. De definitie armoede, wat wij daar dan als gemeentehuis onder zien. En ook wat wij onder bestaanszekerheid scharen. Ik denk dat dat wel een verduidelijking kan zijn voor een heleboel mensen. Is dat mogelijk?

02:05:27

*De heer Duvekot:* Ja, dat nemen we mee.

02:05:36

*Voorzitter :* Zijn alle vragen van de eerste ronde beantwoord? Ja? Dan voor een twee tweede ronde, mevrouw Van der Harst.

02:05:47

*Mevrouw Van der Harst:* Ik kijk even Ingrid aan.

02:05:49

*Voorzitter :* Mevrouw Paalman bedoelt u?

02:05:51

*Mevrouw Van der Harst:* Sorry, mevrouw Paalman. Hebt u het antwoord gehad op uw gemeenschapsversterking? Want daar ben ik ook nog wel benieuwd naar.

02:06:00

*Mevrouw Paalman:* Ik weet het nog niet helemaal, ik ben nog aan het puzzelen. Dus ik dacht: ik wacht een tweede ronde af en dan kijk ik wat we verder meemaken.

02:06:07

*Voorzitter :* Gaan we voor de tweede ronde? Wie mag ik het woord geven voor de vragen? Mevrouw Sijsma.

02:06:17

*Mevrouw Sijsma-van Nieuwkerk:* Dank u wel. Interessante discussie, er is veel aan bod gekomen. Ik mis nog wel een klein beetje het antwoord op mijn vraag uit de eerste ronde. Maar ik besef ook dat het heel lastig te vertalen is, wat er nou wezenlijk anders gaat gebeuren de aankomende vier jaar. Ik snap ook de intentie van de wethouder, hoe we het anders willen gaan doen. Dus dat moeten we gewoon met elkaar gaan doen, denk ik. Ik heb nog wel iets over de vrijwilligers. De ASD heeft dat ook al aangegeven. De vrijwilligers, de mantelzorgers die we nu hebben, staan soms al onder enorme druk. Er wordt al veel van ze gevraagd. In sommige gemeenten zie je dat daar een definitie van wordt gemaakt. Wat wordt verstaan onder vrijwilligerswerk en waar laten we het echt over aan professionele zorg? Het lijkt me heel verstandig om ook in Dronten zo'n lijst te maken, zodat dat heel duidelijk is. En dat we ook niet per ongeluk toch nog even iets van een inwoner vragen, wat eigenlijk gewoon echt bij een van de partners ligt. Ook gewoon om het voor onszelf netjes te houden. Dat zou ik wel heel graag willen, als dat mogelijk is?

02:07:23

*De heer Duvekot:* Ja, dat nemen we mee. Maar ik wil ook nog graag uw eerste vraag iets concreter maken. Wat we nu doen, is vaak subsidieverstreking voor een jaar. Dan komen partijen bij ons met initiatieven. Wat je dan doet, is aan het eind van het jaar nog eens kijken met elkaar hoe het gegaan is. En dan reken je eigenlijk met

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

elkaar af. Wat je nu wil doen, is het juist ook gaandeweg veel beter monitoren. Dat is echt wel nieuw en dat vraagt ook meer van ons. Dat vraagt wat van onze eigen mensen, maar dat vraagt ook van de mensen die de subsidie ontvangen meer het gesprek. Dat betekent dus ook dat je gaandeweg moet kunnen bijsturen. Dat is onwennig en dat is nieuw. En dat is wel wezenlijk voor het nieuwe beleid.

02:08:04

*Mevrouw Sijsma-van Nieuwkerk:* Mag ik dan daar nog aanvullend iets vragen?

02:08:06

*Voorzitter :* Dat mag.

02:08:07

*Mevrouw Sijsma-van Nieuwkerk:* Mevrouw gaf ook aan er verwacht wordt dat er meer gerapporteerd gaat worden, wat in het verleden wat minder gebeurde. Maar vraagt het van de partners ook meer papierwerk? Want we willen juist dat ze veel meer zorg gaan verlenen, in plaats van al die rapporten schrijven. We willen wel monitoren, maar niet ten koste van onze inwoners.

02:08:28

*Ambtelijke ondersteuning:* Terecht. Er zijn wel steeds meer methodes ontwikkeld die heel laagdrempelig en heel compact zijn. Waarbij je bijvoorbeeld in een contact met een inwoner nog twee of drie vragen voorlegt met een rapportcijfer. Hoe zat u erin toen we begonnen? Hoe gaat het nu? Dat kan heel kort. Het zou slecht zijn als dit papierwerk gaat opleveren, absoluut.

02:09:06

*Mevrouw Sijsma-van Nieuwkerk:* Dan zou ik ook graag aanvullend nog willen weten of dat alleen door de partners gebeurt die zorg verlenen? Of gebeurt dat uitsluitend door een bureau dat los staat van de partners?

02:09:16

*Ambtelijke ondersteuning:* Graag zoveel mogelijk door de mensen die het contact met inwoners hebben. Dat kunnen zowel professionals als vrijwilligers zijn. Als het maar simpel en overzichtelijk is. En als het ook maar zo ingericht is, dat de mensen die we die vraag stellen daar zelf baat bij hebben. Dus dat zij ook de informatie ontvangen waarmee ze hun eigen dienstverlening of hulpverlening kunnen verbeteren. Dat je ook snapt waarom het nodig is en dat het ook instrumenten zijn van inwoners en professionals. Niet van de gemeente die zo graag dingen in een Excelbestand wil bijhouden. Want dat is volgens mij niet wat we willen.

02:10:06

*Voorzitter :* Mevrouw Paalman.

02:10:08

*Mevrouw Paalman:* Ik heb nog één verhelderende vraag. Of één stuk dat ik nog niet zo goed begrijp. Dat staat in het raadsvoorstel 5.1. Daarin wordt geschreven: "welke streefwaarden dat zijn, hangt af van wat we kunnen realiseren. " Het is me niet zo goed duidelijk wat we daarmee bedoelen. Want wanneer weten we dat? Wanneer weten we wat die streefwaarden dan zijn? En waarvan is dat dan afhankelijk? Dat was ik nog zoekende naar, want dat vind ik niet in het stuk. Dus dat is 5.1. Kunt u

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

daar iets over vertellen, voor de beeldvorming? Hoe komt dan zo'n streefwaarde tot stand en waar wordt dat door beïnvloed?

02:10:52

*Ambtelijke ondersteuning:* Ik kan er wel een inhoudelijk antwoord op geven. Dat heeft om te beginnen te maken met die inhoudelijke prioriteringen. Als een maatschappelijke organisatie zegt: wij zien dit steeds vaker gebeuren. Er is ons veel aan gelegen om hier een verbetering in te brengen, maar we weten ook dat het een heel taai probleem is. Dat zijn al twee mooie dingen die input geven of we dan de lat een tandje hoger leggen, of misschien iets bescheidener. En ook: wat is de financiële consequentie hiervan? Want sommige dingen kun je intensiveren zonder dat het per se heel veel extra geld kost. Andere dingen kosten wel geld. Dus ook dat samenspel tussen, waar gas kan worden gegeven op de inhoud en wat dat financieel betekent, daar zit niet altijd een eenduidige relatie tussen.

02:11:51

*Voorzitter :* Mevrouw Dorenbos.

02:11:56

*Mevrouw Dorenbos-Boonman:* Dank u wel, voorzitter. Ik had nog een korte vraag over het integraal zorgakkoord. Er staat op bladzijde 30 van de bijlagen heel beknopt iets over beschreven. Er is ook een regioplan; het integraal zorgakkoord Flevoland. Is dit ook meegenomen in dit stuk?

02:12:17

*Ambtelijke ondersteuning:* Ja, dat is ook als achtergrondinformatie inderdaad betrokken bij het kader. En dat zal ook verderop in onder andere het uitvoeringsprogramma Gezond Samenleven verder invulling krijgen.

02:12:34

*Voorzitter :* Gaat uw gang.

02:12:35

*Mevrouw Dorenbos-Boonman:* Dank u wel. Is het misschien ook mogelijk dat wij een kopie krijgen van het regioplan?

02:12:50

*Ambtelijke ondersteuning:* Volgens mij is het nog niet helemaal klaar, het is nog in concept.

02:12:53

*De heer Duvekot:* Ik begrijp dat het al gedeeld is? Het is al gedeeld.

02:13:02

*Voorzitter :* Mijnheer Raterink.

02:13:04

*De heer Raterink:* Dank u wel, voorzitter. Ik kom nog even terug op de vraag die ik eerder heb gesteld. Mevrouw Paalman ging daar zo even op in. Er kan dus wel zeer waarschijnlijk een moment ontstaan dat u nee moet verkopen. Vanwege de vraag, of vanwege een bepaalde situatie die zich voordoet tijdens de rit. Daardoor bent u genooddaakt om naar ons toe te komen. Dat baart mij een beetje zorgen, want ik wil niet dat die zorg stroopt. Ik wil dat niet, ik wil dat u doorgaat. Dan mag u wat mij betreft wel achteraf zeggen wat u gedaan heeft en waarom het extra geld heeft

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

gekost. Maar dat baart mij een beetje zorgen. En het antwoord dat mevrouw net gaf, maakte mijn zorgen niet echt minder.

02:13:52

*De heer Duvekot:* Mag ik dan een terugvraag stellen? Hoe bedoelt u dat ik nee moet gaan verkopen? Kunt u daar wat specifiek in zijn?

02:13:56

*De heer Raterink:* Er werd net door mevrouw Paalman gezegd, dat je niet weet wat er op je afkomt. Je hebt een programmabegroting, daar heb je in begroot. En nu zie je ineens, door welke oorzaak dan ook, dat op een bepaald vlak de kosten enorm toenemen en dat je in de problemen komt. Misschien wel met je personeel, maar ook met je geld. Dus dat je het niet meer bolwerkt. Wat gaan we doen op zo'n moment? Wanneer komt u dan bij ons? Wat vraagt u dan van ons?

02:14:32

*De heer Duvekot:* Volgens mij is dat niet anders dan wat we nu doen in de P&C-cyclus.

02:14:36

*De heer Raterink:* De P&C-cyclus is een cyclus die een aantal maanden beslaat, snapt u wat ik bedoel? Dan vis je misschien achter het net. Of je gooit je net aan de verkeerde kant van de boot uit.

02:14:52

*De heer Duvekot:* As ik heel kort door de bocht ben, hebben we dit soort situaties natuurlijk ook al gehad met corona, met de oorlog in Oekraïne en met andere zaken die ons overkwamen. Ik denk ook dat dat moment is om naar u toe te komen. Dat zijn natuurlijk majeure onderwerpen en thema's. Maar het gaat nu ook met name om de wat kleinere dingen. Het bijsturen, wat ik ook in mijn introductie zei, dat we af en toe ook moeten toegeven, dat we gewoon niet op de goede weg zitten. Ik denk dat het ook belangrijk is, dat we juist in het nieuwe proces, in het lerende proces ook leren hoe we daar dan met elkaar mee omgaan.

02:15:23

*Voorzitter :* Mijnheer Raterink.

02:15:24

*De heer Raterink:* Ik refereer aan wat er op landelijk niveau is gebeurd. Die situatie willen we niet, dat moet hier niet gebeuren. We moeten niet zorgen dat mensen in de knel komen en dat we geen hulp kunnen bieden. Dat het wat langer duurt, maar het mag niet meer zo zijn dat dat gebeurt. Toeslagenaffaires willen we niet.

02:15:42

*De heer Duvekot:* Volgens mij is dit beleid nou precies bedoeld om dat te voorkomen.

02:15:47

*Voorzitter :* Dank u wel. Mevrouw Paalman.

02:15:49

*Mevrouw Paalman:* Ik denk dat dit de laatste keer is dat jullie me horen vanavond. Als je je net aan de andere kant uitgooit, mijnheer Raterink, gebeuren er soms hele mooie dingen. We hebben nog één vraag vanuit onze fractie. Dat heeft ermee te maken dat we in het stuk ook iets lezen over mantelzorg. We zijn eigenlijk benieuwd

## Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024

hoe het onderzoek dat BMC zou doen over mantelzorg en de mantelzorg vraagstukken, ook dit stuk heeft beïnvloed? We denken dat de tekst die er nu staat, eigenlijk een soort basistekst is die we al hadden. Kunt u ons iets vertellen over wat daar aan invloed is gebeurd?

02:16:25

*Ambtelijke ondersteuning:* De uitkomsten van dat onderzoek zijn nog niet concreet vertaald. Ook nadrukkelijk vanuit het idee dat we eerst een ruim beleidskader stellen, of waar mantelzorgondersteuning en de aandacht voor mantelzorgers in ieder geval in genoemd is. Dit om vervolgens ook de ruimte te geven aan partijen die hier verstand van hebben, om met de kennis uit dat onderzoek vervolgens de goede dingen te gaan doen. Dus het klopt dat het strategisch beleidskader daar nog niet veel concrete, vernieuwende tekst over bevat.

02:17:10

*Voorzitter :* Dank u wel. Nog iemand een paar laatste vragen? Mijnheer Van Amerongen.

02:17:17

*De heer Van Amerongen:* Ik had volgens mij nog een hele serie aangekondigd, maar dat ga ik niet meer doen, denk ik. Want er zitten ook een paar oordeelsvormende vragen bij. Dan kom ik in discussie met mevrouw Paalman en dat wil ik vanavond niet meer doen.

02:17:27

*Voorzitter :* En in discussie met mij, natuurlijk.

02:17:29

*De heer Van Amerongen:* En met u ook, als voorzitter natuurlijk. Maar zij is ook door de wol geverfd als voorzitter. Ik had nog één vraag over de categorisering in leeftijdsgroepen. Het ASD zegt er ook iets over in de bijlage bij het advies. Zij vonden die leeftijdsgroep van 65-plus wel enorm groot, 65-plus tot oneindig. Ze pleiten ervoor om die leeftijdsgroep op te delen in 65 tot 80 - ik ben dus zelf ook bijna belanghebbende - en 80-plussers. Hoe staat u er tegenover om die op te splitsen qua categorieën, qua insteek en doelen die u daaraan koppelt?

02:18:07

*Ambtelijke ondersteuning:* Ik denk dat het niet eens zo'n goed idee is, om puur naar de verfijning op leeftijd te kijken. Maar om veel meer te kijken naar de mate van vitaliteit van mensen en hoe kwetsbaar of zelfredzaam ze zijn. Natuurlijk zit er een samenhang met leeftijd. Maar als je maatwerk wilt leveren, is het denk ik vooral interessant om ervoor te zorgen dat je goed kijkt naar wat iemand nodig heeft. Dan is het niet zo heel fijn als je puur op je leeftijd beoordeeld wordt.

02:18:45

*De heer Van Amerongen:* U bent een vrouw naar mijn hart. Dank u wel.

02:18:48

*Voorzitter :* Dat is een mooie afronding, mijnheer Van Amerongen. Zijn er nog vragen? Geen vragen meer? Dan wil ik u vragen of er voldoende beeld is bij het voorstel, om het door te sluisen naar de oordeelsvormende vergaderingen van volgende week? Ja? Dan kunt u lekker met elkaar in discussie. Dan hebben we nog

## **Woordelijk verslag Beeldvormende vergadering 05-09-2024**

een drietal toezeggingen, als ik het goed heb genoteerd. Dat is: het delen van de reactie op de reactie van het ASD. Een lijst met: wat is voor vrijwilligers en wat is voor professionals? En de definitie van armoede en bestaanszekerheid. Dat zijn een drietal toezeggingen, die ik heb genoteerd. Kunt u het daarmee eens zijn? Ja? Hartelijk dank voor uw inbreng en voor uw frisse vragen. Een fijne start van het seizoen, dank u wel. Dank aan de gasten, dank aan de mensen op de tribune en ook de kijkers thuis. We zijn er weer, we maken er weer wat moois van. Fijne avond en dank u wel.